SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 172. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 10, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ВЕРЕСНЯ 1991 Ч. 172. РІК XCVIII.

Л. КРАВЧУК ВІДВІДАЄ КАНАДУ

Оттава. (Андрій Глуховецький). — Українське Інформаційне Бюро (УІБ) в Оттаві повідомляє про деякі зміни у закордонній політиці Канади у відношенні до України, які фактично наступили ще під час відвідин прем'єр-міністра канадського уряду Браєна Малруні у відпочинковій оселі президента З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Буша в місцевості Кеннебанкпорт у стейті Мейн. Якраз тоді в Совєтському Союзі розкрили невдалий переворот, на політичну сцену виходив президент Російської федерації Боріс Єльцин, а президент СССР Міхаїл Горбачов, повернувшись з Криму, несміливо перебирав владу. Вміжчасі Україна, Білорусія та інші республіки проголосили акти державної незалежності і це потягнення викликало у світі, а зокрема серед українських спільнот, особливу увагу.

Повернувшись до Канади прем'єр-міністер Б. Малруні зустрівся з кореспондентами і підтвердив раніше заяву про те, що Канада визнає незалежність України і нав'яже з нею дипломатичні зв'язки, якщо референдум заповіджений на 1-го грудня випаде позитивно.

Виступаючи з промовою в Едмонтонському конвенційному центрі, Б. Малруні заявив чисельно зібраним канадцям українського походження, які саме тепер відзначають 100-річчя свого поселення в тій країні, що Канада запросила голову Верховної Ради України Леоніда Кравчука відвідати Оттаву і відбути зустріч з представниками канадського уряду. Відповідь з Києва прийшла позитивна і Л. Кравчук і 16 його дорадників з різних ділянок відвідають столицю Канади від 22-го до 24-го вересня. Кравчук і супроводжуючі його особи, між якими будуть також Дмитро Павличко, голова парламентарної комісії для закордонних справ, і Ігор Юхновський, лідер Народної Ради, відвідають також Торонто.

З Торонто, повідомляє УІБ, гості з України мають поїхати до Вашінґтону для зустрічі з президентом Дж. Бушем і законодавцями обидвох палат Конгресу. Після того вони візьмуть участь у сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, де Кравчук виступатиме з промовою 30-го вересня.

Раніше того самого дня, тобто 30-го серпня ц. р., прем'єр-міністер Канади і віцепрем'єр Дон Мазанковскі, зустрічались з канадсько-українськими лідерами, а зокрема з президентом Конгресу Українців Канади д-ром Дмитром Ціпивником, президентом СКВУ мґром Юрієм Шимком та іншими та обговорили з ними події в СССР і Україні, запевняючи, що Канада буде допомагати Україні, як справи наладнаються.

Ігор Бардин запитав прем'єра Б. Малруні чи Канада хотіла б бути першою країною світу, яка „де факто" і „де юре" визнає незалежність України, враховуючи 100-річчя українського поселення в Канаді. Президія КУК передала президентові Л. Кравчука до канадського уряду з проханням визнати її проголошену незалежність. Кравчук висловлює сподівання про взаємну співпрацю з Канадою, нав'язання повних дипломатичних зв'язків і виміну амбасадорами.

Перша частина цієї співпраці фактично вже розпочалася. Міністер закордонних справ Канади Барбара МекДуґалл має запляновану зустріч з представниками КУК в Торонто перед своєю поїздкою в Україну для участи у відкритті генерального консуляту і зустрічей з тамошніми урядовими особами та членами парляменту, включно з окремою зустріччю з Л. Кравчуком. У канадську делеґацію до Києва буде включений також президент КУК д-р Дмитро Ціпивник і голова Комісії прав людини при СКВУ Андрій Вітер.

Мешканці України підтримують незалежність

Москва. — Місцева газета „Московскіє Новості" ч. 36 помістила цікаву вістку свого кореспондента Володимира Рубана, в якій сказано, що згідно із соціологічним опитуванням більшість населення України підтримують проголошення її незалежности. Так думають 86 відсотків киян, яких опитував Центр соціяльно-економічних досліджень. Проти самостійности України висловилося лише 7 відсотків опитаних. До невдалого путчу бажаючих жити в Союзі було значно більше.

Оптимістично настроєні також і керівники України. Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук каже: „Якщо 1-го грудня народ підтримає Акт про незалежність, то з визнанням України міжнародною громадськістю проблем не буде".

Єдине, що може змінити думку більшости мешканців республіки щодо незалежности — це розпалювання ворожнечі або територіяльні притенсії.

У Вискансині відбудеться виставка творів Я. Гніздовського

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У Райпон коледжі у стейті Висконсин відбудеться в Мистецькій галереї бібліотеки коледжу виставка дереворитів і ліноритів покійного відомого мистця Якова Гніздовського від 13-го вересня до 15-го жовтня.

Відкриття виставки — у п'ятницю 13-го вересня о год. 7:30 вечора.

Виставку уможливила фінансова допомога Фундації Бен Маркуса.

Квартет ім. Леонтовича виступить в Ню Полц

Гайленд, Н. Й. (О. Б.). — Квартет ім. М. Леонтовича концертуватиме в стейтовому коледжі в Ню Полц, Н. Й., в неділю, 15-го вересня, о год. 3-ій по полудні, в театрі МекКенна. Квартет був запрошений головою музичного департаменту після гостинного виступу в одній із кляс музики цього коледжу в квітні ц. р.

В концерті беруть участь: квартет, в складі Семен Кобець, перша скрипка, Юрій Харенко, друга скрипка, Борис Дев'ятов, віоля, і Володимир Пантелєєв, віольончеля. Рівнож разом з квартетом виступлять професори музичного департаменту — Барбара Гардґрейв, меццо-сопрано, та Ґеррі Дженсен, піяніст. В програмі твори Деб'юссі, Шоссон, Лисенка і Брамса.

Слідуючий концерт квартету ім. Леонтовича відбудеться в цьому коледжі 15-го жовтня, о год. 8-ій вечора в театрі МекКенна.

Український фільм здобув в Ню Йорку надзвичайну оцінку

Джерзі Сіті, Н.Дж. — В щоденнику ,,Ню Йорк Таймс" з середи, 4-го вересня, появилася довша рецензія відомого фільмового критика Вінсента Кенбі про український фільм Юрія Ільєнка п. н. ,,Лебедине озеро: зона". Цей фільм висвітлювали вже на терені Канади та він серед української громади широко відомий. Тепер висвітлюють його в Ню Йорку у кінотеатрі „Форум 1", 209 Гюстон вул. захід.

Критик „Ню Йорк Таймсу", який є дуже гострий у своїх оцінках фільмів називає „Лебедине озеро" „прегарним, суворим українським фільмом, рівночасно політичним і містичним". Далі В. Кенбі подає інформації про цей фільм, до якого спільно сценарій написали Ю. Ільєнко і С. Параджанов, і згадує, що вже в 1964 році Ю. Ільєнко фільмував разом із С. Параджановим український фільм "Тіні забутих предків". Він підкреслює, що фільм „Лебедине озеро" побудований на поетичних спогадах і емоційному задубінні. Але, на думку критика, поодинокі сцени фільму є просто надзвичайні, а Ю. Ільєнко, який також сам відповідає за фільмування, зробив цей фільм справді надзвичайним без солодкової красоти.

В. Кенбі хвалить також двоє акторів — єдиних у цьому фільмі, які дуже добре відіграють свої ролі. На закінчення цієї справді ентузіястичної рецензії В. Кенбі пише: „Лебедине озеро: зона" є загадочним, дивним, але дуже приковуючим увагу фільмом.

РУХ КРИТИКУЄ Л. КРАВЧУКА

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 2-го вересня, відбулася пресконференція Народної Ради і Руху, на початку якої Іван Драч зробив особисту, покищо неузгідненну з керівництвом НРУ і Народною Радою заяву щодо ситуації, що склалася після заяви Н. Назарбаєва у Москві. І. Драч уважає, що „сім днів паперової незалежности" закінчилися і склалася нова тривожна ситуація. Він підкреслив, що Леонід Кравчук не мав права підписувати „заяву одинадцятьох", бо у заяві йдеться про союзні структури, спільні збройні сили, президента Союзу, та про ВР Союзу. На думку І. Драча це ставить опозицію перед певною дилемою — або повний вихід опозиції з ВР і агітація за її розпущення, або голосування за відкликання підпису Л. Кравчука під цією заявою.

В'ячеслав Чорновіл до цього додав, що підписаний Л. Кравчуком документ — ще не договір і з ним можна боротися, при цьому підкреслив, що ця заява суперечить навіть Декларації про державний суверенітет України. Крім цього В. Чорновіл заявив, що Компартія в Україні ще повністю зберігає всі свої структури, а деяка місцева преса не друкує постанови ВР про заборону діяльности КПУ. В деяких областях повністю гальмується роботу комісії, що прослідкує участь Компартії в заколоті. Деякі з членів цих комісій самі підтримували переворот — Рух і Народна Рада мають свідчення, що подекуди ці комісії знищували компромітуючі матеріяли. Відповідаючи на запитання, В.: Чорновіл сказав, що він бачить республіку президентсько-муніципальною, тобто необхідно докорінно змінити структури совєтської влади.

Під час пресконференції помічник міліції Григорій Омельченко, представник Спільки Офіцерів України, повідомив про дві заяви до ВР і до військовослужбовців, де наголошується на необхідності утворення власних збройних сил і висловлюється недовір'я до радянської армії, особливо до морської фльоти. Відповідаючи на запитання журналістів Г. Омельченко запевняв присутніх в тому, що не менше, а то й більше половини офіцерів в Україні, на погляд СОУ, повністю підтримують демократичні процеси в Україні, а в особовому складі міністерства внутрішніх справ — приблизно 70 відсотків. Він також повідомив, що нижчий, так званий оперативний, склад КҐБ також підтримує демократичні зміни в Україні.

На питання журналістів щодо можливого перегляду кордонів, І. Драч і В. Чорновіл заявили, що це питання не актуальне і не обговорюватиметься бо Рух і Народна Рада і взагалі вся Верховна Рада стоять на позиції Гельсінкських угод, а саме, непорушности і недоторканости кордонів.

МУЗЕЙНИЙ ВЕЧІР

Клівленд. — Округа відділів Союзу Українок Америки в Огайо влаштовує тут у суботу, 21-го вересня, музейний вечір, який відбудеться в Клівлендському Музеї природознавства, Wade Oval, University Circle. Присутні зможуть послухати камерної музики, відвідати виставку мистецьких афіш з України, оглянути музей. Дістиме смачний буфет. Початок о год. 7-ій вечора. Дохід з концерту призначено на Будівельний Фонд Українського Музею. За інформаціями слід телефонувати на число (216) 845-0786.

НЕУПОРЯДКОВАНА ЕКОНОМІКА Є ГОЛОВНОЮ ПРИЧИНОЮ УПАДКУ СССР

Москва. — Світові засоби масової інформації і акредитовані в СССР кореспонденти майже одностайно повідомляють, що президент Міхаїл Горбачов лідери чи зможе, тепер, як лідер тимчасового керівництва, чи взглядно Ради, дати собі раду із занепалою економікою, яка ще довго стоятиме на перешкоді переходу совєтської господарської системи до системи вільного ринку.

Як відомо, тимчасове керівництво складається з Горбачова і представників 10-ох республік, які в першу чергу дбають про свої власні проблеми, діючи із засадою проголошених ними актів державної незалежности. Доказом цього є те, що, наприклад, Рада не сходилась минулого тижня ані одного разу і вона, правдоподібно, немає жодного пляну, жодної розв'язки економічної проблеми в загальносоюзних зарисах. Тому, що від часу проголошення тимчасового стану Рада не опублікувала ані одного комунікату, не зайняла становища до численних проблем, які чекають розв'язки, тому треба думати, що криза розпаду московської імперії триває і поглиблюється.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Франсис Клайнс пише у числі з 9-го вересня, що республіки продовжують іти своїм власним шляхом, намагаються творити свої власні військові частини, вводити свою власну валюту, працюють над введенням своєї власної конституції та введенням свого законодавства цілковито незалежного від московського центру. Все це мало б заступити централізовану систему в недалекому майбутньому, яку М. Горбачов обіцяв поправити. Для цього він, на думку багатьох західних спостерігачів, не має ані авторитету, ані ресурсів, а навіть відповідних ухвал Верховної Ради СССР, яка в понятті багатьох взагалі не існує.

Західні економісти передбачають, що незабаром інфляція в СССР збільшиться в десять разів, припиниться нормальна доставка товарів першої потреби для населення, а чого доброго не буде навіть кому відібрати цю допомогу, яка напливатиме із Заходу, зокрема з країн европейської спільноти. Така ситуація вже існувала в минулому, але її приписували органам КҐБ, які зумисно бойкотували розподіл допомоги, щоб створити серед населення атмосферу незадоволення. Одним словом, вони вже тоді готувались до перевороту, не знаючи, очевидно, що він провалиться так ганебно.

Цей напрям у політиці і економіці буде продовжуватись в СССР і буде поглиблюватись, бо в тому немає нічого неконституційного. Навіть згідно із заряздженням провізоричного уряду М. Горбачова республіки мають право іти своїм власним шляхом до політичних і економічних реформ, встановляти свої власні податки, вводити свою власну валюту. Совєцький Союз фактично не існує у ранішній формі і його вже не врятує ані Григорій Явлінський, ані Собчак, ані інші зберігачі імперії, комуністи і новодемократи, — кажуть спостерігачі.

Але тоді, коли на території колишньої комуно-московської імперії творитиметься нова політична дійсність, старі економічні проблеми залишились і вони існуватимуть поки союзний режим цілковито не „збанкрутує". Щойно тоді, як кажуть політичні аналітики, можна буде з повною силою розпочати відбудову Сходу, але вже у спілці з поодинокими незалежними республіками.

3-року-в рік розгортається праця українських жінок у МекАду

Група жінок із МекАду, учасниць курсу ґерданів. Поміж ними, у третьому ряді п'ята (зліва) керівник цього курсу — Х. Прокопович.

МекАду, Па. (Л. К.) — Сьома година вечора. У Пенсильванійському містечку МекАду, під залею української католицької церкви св. Марії, тут кожного понеділка від 5-го до 19-го серпня, збиралася група українських жінок (їх було 28 учасниць), щоб під керівництвом Христини Прокопович навчатись на курсі ґерданів. Заініційована його особливо активна в цьому терені Павлина Дуда -Лудь, співпрацюючи із Сенді Минарчик. Спонсору цей курс, як й інші подібні йому зайняття, що продовжують працю в напрямі відтворення і збагачення української культури, Повітова рада Шуйкіл для справ мистецтва, а займалася ними Українсько-Американська Фундація Долішнього Вуґільного Басейну.

Цього ж вечора, саме 19-го серпня, зібрались у цій залі жінки, щоб закінчити курс, аби завершити його ще одним успіхом в ділянці зглиблення знання української культури, а цим самим і предковічної спадщини українського народу з усім його мистецьким надбанням.

Жінки вітаються, готують поміж собою, адже вони — одна одній близькі і віддавна знайомі, а деякі з гордістю показують вже вдома закінчену працю — різнобарвні, різних узорів, ґердани. Поміж ними — різногранність віку, бо тут і зовсім старші жінки, і середнього віку, і молоді дів-

(Закінчення на стор. 8-ій)

ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ УОКЦ

Філядельфія. — Тут в суботу, 14-го вересня, в приміщенні УОКЦентру відбудеться відзначення проголошення незалежности України та відкриття сезону в УОКЦентрі. Імпреза почнеться о год. 6:30 вечора відкриттям виставки Іринея Гарасима із Сант Луїс, Мізурі, після чого відбудеться відзначення проголошення незалежности України. Опісля — коктейл, перекуска та виступ гумористки Люби Гой.

У СВІТІ

ЗОЛОТІ ЗАПАСИ прибалтійських республік, які понад 60 років зберігалися у Банку Франції, невдовзі буде повернуто їх власникам. Після анексії Литви, Латвії і Естонії Совєтським Союзом в 1940 році Москва не один раз вимагала від Парижа видати прибалтійське золото, однак французький уряд відмовлявся це зробити, оскільки ніколи не визнавав цієї анексії.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ФРАНЦІЇ Едіт Крессон, виступаючи в Парижі на симпозіюмі в питаннях стратегічних досліджень, заявила, що в найближчому майбутньому чисельність французьких збройних сил буде значно зменшена, проте боєздатність армії зросте завдяки модернізації озброєння і розрахункові на ядерну і космічну зброю. Е. Крессон висловила побажання встановити тісніші контакти між арміями европейських союзників.

ГОЛОВА КОМІСІЇ Европейської економічної спільноти (ЕЕС) Франс Андрієссен в цьому тижні переведе в Таллінї наради з представниками прибалтійських республік, відтак відвідає Київ і Москву. На думку Андрієссена, ЕЕС має переглянути своє становище щодо допомоги Совєтському Союзові у світлі його дезінтеграції.

ІЗРАЇЛЬ ВІДКРИВАЄ кредит для Болгарії в сумі 3 міл. дол. і підтримає цю країну в одержанні інших кредитів від міжнародних фінансових організацій.

НАЧАЛЬНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО штабу збройних сил Совєтського Союзу Владімір Лобов заявив, що союзним республікам не буде передано ні найменшої частки ядерного арсеналу СССР.

ПРЕЗИДЕНТ ЛИВАНУ Ільяс Ґрауї проголосив спеціяльну амнестію для генерала Мішеля Ауна, колишнього керівника перехідного уряду країни. Аун і два його прихильники після амнестії притулок мали у Франції.

П'ЯТНАДЦЯТЬ ТИСЯЧ жидів чекають віз на виїзд з України. Про це повідомив заступник голови Верховної Ради республіки В. Гриньов під час зустрічі з головою Всесвітньої жидівської агенції Сімгою Дініцом. В. Гриньов сказав також, що український уряд робить все для того, щоб не тільки виїзду, але й в'їзду в Україну, оскільки українська держава зацікавлена в тому, щоб громадяни різних національностей знайшли тут гідне застосування своїх сил і знань.

ШВАЙЦАРСЬКА ПОЛІЦІЯ арештувала іранця Алі Рада Вакалі, одного з трьох терористів, яких підозрівають у вбивстві колишнього прем'єр-міністра Ірану Бахтіяра і його секретаря. Вакалі з Женеви перевезли до Франції, де його офіційно звинувачено в співучасті у вбивстві. Продовжується розшук двох його спільників — також іранців.

В ЧЕРНІВЦЯХ ВІДБУЛОСЯ відкриття першої румунської школи. На відкритті був присутній посол Румунії в Києві Мірча Друк.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ЧЕТВЕРГА, 5-го вересня, Лі Аякока, який тому десять років зумів вивести автомобільну корпорацію Крайслера на чисті води та провадити нею вміло до сьогодні, заявив, що відходить на пенсію з кінцем 1992 року. Конкретно рішення від Лі Аякоки вимагала Рада Директорів вищезгаданої корпорації та керівники американської біржі, бо неясність його становища створювала різного рода спекулювання про майбутню фінансову стабільність корпорації, яка й без того має труднощі втримати фінансову рівновагу. Тим часом згідно з заявою Ради директорів Л. Аякока залишиться на своєму становищі та працюватиме над підбором свого наступника.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ Білий Дім подав до відома, що президент Джордж Буш не потребує більше вживати ліків для регулювання биття його серця, що їх йому приписали лікарі чотири місяці тому, коли ритм його серця був значно приспішився під час щоденних бігів. Ґері Фостер, заступник пресового секретаря Білого Дому, сказав, що Президент дальше приймає ліки для запобігання сціпів крови та лікування щитовидної залози. Одначе він відразу підкреслив, що президент Буш почувається дуже добре, а стан його здоров'я є знаменитим.

НАРІКАЮЧИ НА ЗАВОРОТИ голови та ненадто добре самопочуття суддя Верховного Суду Тиргуд Маршалл вирішив зголоситися до Медичного центру морської фльоти в Бетесді, Мд. і піддатися лікарській перевірці. Речник згаданої лікарні Вілліям Клайд, сказав, що суддя Т. Маршалл є в доброму гуморі та проходить цілий ряд медичних перевірок.

ПІСЛЯ ДЕСЯТИЛІТНІХ дискусій на тему трійливого хемічного засобу для боротьби з шкідниками, котрому приписують 70 смертних випадків та кілька тисяч захворювань серед сільськогосподарських робітників, Агенція збереження довкілля та продуцент вирішили вкінці виелімінувати його з вжитку в сільському господарстві вже до кінця біжучого року.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша сподівається, що після всіх небуденних подій в Москві, які сколихнули не тільки Совєтським Союзом, але й цілим світом, виникне нова концепція співіснування окремих суверенних держав з центральною владою, яка зможе відповідати за ядерну зброю, зреалізувати попередні зобов'язання договорів і співпрацювати з Америкою над такими починами закордонної політики, як замирення на Близькому Сході. Виступаючи на пресовій конференції в Державному департаменті, Джеймс Бейкер старався вияснити кореспондентам, що становище ЗСА в цьому випадку опирається на забезпеченні відповідальности за могутній ядровий арсенал СССР.

НЕДІЛЯ, 22-го ВЕРЕСНЯ, 1991 РОКУ — ВАШІНҐТОН — ЧИКАҐО — ЛОС АНДЖЕЛЕС

ВСІ НА МАНІФЕСТАЦІЮ: „ТІЛЬКИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПРИНЕСЕ СВОБОДУ Й ДЕМОКРАТІЮ ДЛЯ УКРАЇНИ!"

СВОБОДА SVOBODA
ТЕРАЙНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хто контролює атомову зброю у СССР?

Від моменту, як у Москві переведено невдачний путч сталіністів по нинішній день демократичний Захід, зорганізований у військово-політичному бльоці НАТО, журиться, хто у тому східньо-европейському хаосі має контроль над тамошньою атомовою зброєю. Якщо президент Джордж Буш виразно зрадів, що цей путч провалився, і негайно дзвонив до Міхаїла Ґорбачова, то зробив це не з любови до Ґорбачова, а з остраху, чи під час триденного панування сталіністів арсенал атомової зброї не дістався у невідповідальні руки. Ґорбачов таки відповідальний, він закінчив еру холодної війни, він підписав із Бушем перший в історії договір про обопільну редукцію атомової зброї і тому не диво, що стривожений переворотом у Москві Президент хотів якнайшвидше дізнатися, як представляється ця справа.

З цією самою метою поїхав до Москви британський прем'єр Джан Мейджор. Пентаґон у Вашінґтоні й головна квартира НАТО у Брюсселі в Бельгії менше цікавляться подробицями загину комуністичної партократії і політичним хаосом в імперії, а більше — проблемою безпеки від накопиченої большевиками могутньої атомової зброї. На цю тему маємо фахову статтю в тижневому журналі „Ю С Нюз енд Ворлд Репорт" з 9-го вересня 1991, „Дійсна нуклеарна проблема". Ціле це число названого журналу появилося грубими черенками на обгортці п.з. „Кінець імперії".

На терені СССР знаходиться 2,700 атомових „головок" до ракет на різну віддаль, не рахуючи атомових бомб і нуклеарних ракет — підводної фльоти. Цей атомовий арсенал — біля 30,000 нуклеарних бомб — зберігається на території Російської федерації, України, Білорусії і Казахстану. Коли два роки тому прийшло до кривавих сутичок між Азербайджаном і Вірменією, то совєтський міністер військових справ забрав з Азербайджану всю атомову зброю. Україна рішуче вимагає відкладення з її території всіх родів нуклеарної зброї. Тямлючи трагедію Чорнобиля в Україні загально вимагають скасування нуклеарних станцій і для мирних цілей (світло, огрівання).

Нуклеарної зброї не слід прирівнювати до стрільної зброї. Доступ до кожної окремої атомової „головки" чи бомби пов'язаний із знанням окремих кодів. Не існує таке, щоб за потисненням ґудзика можна спричинити атомову атаку.

Наради Верховної Ради й Конґресу народних депутатів виявили, що з різних окремих республік, які не бажають собі тримати на своїй території будь-яку нуклеарну зброю — перевезуть її на територію Російської федерації. Але це не значить, що вона стане новою нуклеарною імперією. Практично, буде внеможливлене покористування цією зброєю в якійсь невідповідальній злочинній воєнній авантюрі, бо кожна країна, з території якої забрано цю зброю матиме право вето проти користування нею. У статті названого американського журналу згадується прізвище маршала летунства Євгенія Шапошнікова, як одного з контролерів совєтського нуклеарного арсеналу. У теперішньому хаосі у Москві, коли більшість республік проголосили свою незалежність — треба тільки дуже доброго фахівця підсовєтських справ, який визнався би в актуальних персональних змінах.

Для Заходу вирине нова проблема: коли майже ввесь арсенал нуклеарної зброї опинився на території Російської федерації, то хто матиме над нею контроль, — Ґорбачов, все ще формальний президент СССР, чи Боріс Єльцин, президент Російської федерації? Цю проблему вирішить дійсність у Москві, все ще столиці СССР і столиці Російської федерації. Логіка каже, що при усамостійненні хоч би 10-ти з-посеред 15-ти союзних республік — Совєтський Союз перестане існувати, бо втратить територію. Отож і позиція президента СССР стане зайвою. Тоді повинен би зникнути з політичної арени Ґорбачов, тим паче, що його вибрала була Верховна Рада, а не народ. Але Міхаїл Ґорбачов — це не тип людини, яка сама зрікається хоч би фіктивної влади. Його долю вирішить дальший хід подій, який може принести нові несподіванки.

Василь Сокіл

СУВОРА НАУКА

Найгірші прогнози стали загрозливою реальністю. Сталіністи зважилися рушити в атаку на реформістів, щоб знищити провідника кардинальних реформ суспільства, доведеного комуністами до катастрофи. Купка авантюристів проголосила себе „рятівниками" країни. Не країну, а під демагогічним гаслом кинулися рятувати деспотичний лад, який їх виховав.

Три дні вся країна перебувала в критичному напруженні, яке могло вибухнути громадянською війною. На щастя, злочинна змова придушена. Народом, його могутньою силою. А могло статися інакше. Заколотники розраховували на успіх... Хто ж вони, ці державні злочинці? Їхні імена всі знають. Усі восьмеро з ультраконсервативного табору Комуністичної партії. І тепер слід сказати з усією рішучістю, — найбільш приближені самим Ґорбачовим до себе. Неймовірно? Загадка? Помилка?

Згадаймо недавні роки. Початок перебудови викликав у лідерів Компартії певну розгубленість. Однак дуже швидко вони почали самі перебудовуватися, щоб за всяку ціну взяти під контроль пляновані реформи, — насправді, щоб саботувати, шкодити перебудові. Ґорбачову вони не могли простити, що він, проголошуючи революційну перебудову, звернувся за підтримкою не до партії, а до народних мас. Особливо дошкуляла їм втрата 6-ої статті конституції та в наслідок широкої гласности дискредитація „непомильної" марксо-ленінської ідеології. Не могли вони простити Ґорбачову „здачу імперіялістам завоювань соціялізму в країні і надбань комунізму в світі". Дійсно — прийшов кінець комунізму в Европі, Німеччина об'єдналася в одну державу, Варшавський Пакт ліквідувався, підписано між народні угоди про розброєння, видано закони про контакти з світом.

Це страшні удари по гидрі сталінізму. Як відомо, гидра — істота, яка має здатність реґенеруватися, відновлювати втрачені частини організму і знову оживати для нормального функціонування. Компартія та її командний апарат цілком оволоділи цією здібністю гидри повертати втрачене, відновлювати колишні „органи".

Перебудовні гасла принесли реальні зміни у свідомості людей. Незаперечні і певні надбання перебудови. Безумовна заслуга Ґорбачова в міжнародній політиці. Крім раніше сказаного, — це виведення війська з Афганістану, Польщі, Чехо-Словаччини, випущення з „братніх" обіймів країн Східньої Европи, відмова від насадження комунізму в Африці та Азії. Фактично, все це зумовило і повалення диктатури Чаушеску. Так, це стало кінцем холодної війни, кінцем ери комуністичного очманіння. За це Ґорбачова справедливо називають великим реформатором другої половини XX століття.

Значно скромніші його успіхи у внутрішній політиці. Серед двох гасел, гласність і перебудова, перший заклик став найпопулярнішим. Вільніше заговорили занімілі люди, відчули радість від свободи думки, слова, поведінки, позбувалися страху і непевности, усвідомлювали людську гідність.

Але перебудовні гасла — заклики до переходу на нові економічні принципи, на жаль, не були такими конкретними, щоб люди негайно бралися їх втілювати в життя. Навпаки, відсутність чіткої, точно виробленої програми переходу до вільного ринку завдав великої шкоди авторитетові Ґорбачова. Більше того, необачна „горілчана" політика відразу засвідчила, що автор її не виявив достатнього політичного розуміння ситуації. Деякі інші його укази часто протирічили один одному, породжували вороже ставлення до самої ідеї переходу до вільного ринку...

Мають рацію критики економічної політики перебудови, які вбачають її хиби в тому, що Ґорбачов скликався то до правих, то до лівих, а в центрі не здатен був їх примирити. Невизначеність позиції Ґорбачова посилювала антиперебудовні сили, на чолі яких міцніли консерватори, точніше, сталіністи. І безсумнівно, це їх заохочувало повалити Ґорбачова. Будучи фактично при виконавчій владі, вони саботували добрі починання президента, щоб ще більше викликати людей до незадоволення ним. Адже і робітничі страйки з їхніми вимогами відставки Президента та уряду підштовхували сталіністів до „виходу з окопів".

А тут ще й промахи і непростимі помилки в питаннях міжнаціональних стосунків. Автор революційної перебудови протягом двох років ні слова не сказав, яка ж у нього програма в національному питанні. Певна річ, він не мав гідних порадників, які б довели йому, що розв'язка економічних проблем неможлива без урахування національних моментів. Незабаром він учинив принципово дуже серйозну помилку. Маю на увазі Карабах. Три роки тому я зауважив у

(Закінчення на стор. 7-ій)

Євген Сверстюк

Совєтський танк

Весь геній большевика втілився в танку. Спершу влаштувався в броневику і проголосив з нього свою програму, яка зводилась до того, як захопити владу. Взяв владу, голос його змінився і заспівав:

„Броня крепка и танки наши быстры"

Танк став улюбленим вмістилищем большевицької душі. Де треба було „по душам" поговорити — посилали танки. Танк перейняв від большевика монологічну методу: наводиш дуло на ворога — і автоматично перетворюєш його на друга, який наперед з усім згоден.

У 1939 році танки повезли визволення: сталінські танки зі сходу, гітлерівські — з заходу. Але тієї програми, яку заклав Ленін на броневичку, а Гітлер у „Майнкампфі", виявилося замало для діялогу. Тоді танк пішов на танк.

У танковій філософії людині відведено скромне місце: вести танк, кидатися на танк, або лягати під танк з гранатою.

Танки привезли визволення в Европі. Танки стали в містах, як пам'ятники з натя ком. І справді, потрібні були додаткові роз'яснення в Будапешті — слово взяли танки, потрібні були у Празі — пішли танки і ще раз визволили чехів.

Большевики так захопилися визволенням, що наклепали на завтра десятки тисяч танків, націлених на Захід. То був медовий пік танкових надій.

Криза танкової психології виникла раптом. Проти танка з червоною зіркою висунуто такі арґументи, що він втратив силу і сенс.

І тоді танки поїхали додому. Це була ганьба, яку важко пережити. Створений для наступу, танк не хотів відступати і не хотів перебудовуватися на колгоспну гарбу.

Тоді танки зібралися і ухвалили визволити свою столицю — рідну Москву. І тут нарешті сталось диво: виявилося, що в танку вже не сидить большевицька душа. А ті вайлуваті хлопці, що сиділи в танку, замість цілитись і стріляти, почали крутити башню і прикидати, куди б стрельнути.

З такими вже столиці не визволиш...

Тоді головний танк задумався і зажурився. Виходить, нема куди стріляти, нема кому стріляти — і він вистрілив собі в лоб.

Танк є танк: він мусить кудись стріляти.

Михайло Шпонтак

ВАЛИТЬСЯ ТЮРМА НАРОДІВ

Винстон Черчіл, британський державний муж під час свого виступу в стейті Айова в 1948 році перший раз вжив слова „залізна заслона" на окреслення ідеологічної бар'єри, яка відгородила західній світ від агресивної совєтсько-московської імперії. Властиво імперську потугу, яку за останніх 74 років називали Совєтським Союзом будували протягом понад триста літ від Переяславської Угоди в 1654 році. Про це Винстон Черчіль мабуть знав, а може і ні, бо московські будівничі імперії та західні науковці-невігласи протягом трьох століть будували політичні китайські політичні мури навколо тюрми народів, в якій захоплені чужі народи мали бути „перетоплені" в єдинонеділиму Росію. Тими китайськими мурами російсько-совєтська імперія відгородилась від Заходу, в якого енциклопедіях поневолені народи (навіть після національно-визвольних змагань) не існували, тільки десь-не-де як географічні терміни.

Нагло велика революція. „Ню Йорк Таймс" з 1-го вересня у статті Серджа Шмемена п. з. „Чи можуть совєти оминути хаос на шляху до нового суспільства", вивчивши минувшину і Україну. В підзаголовку „Глянемо на республіки" історію України в кількох розділах переповіджено об'єктивно й правильно, почавши від Русі (не Рашя) до проголошення самостійної української держави 24-го серпня, після якого Україна підписала тимчасову мілітарну і економічну угоду з Росією. У статті подано також про деякі природні багатства та що православні і католики — українці становлять 74 відс. населення з меншинами росіян — 21 відс., жидів — 1.3 відс. і білорусів — 0.8 відс. У самій же довшій аналітичній статті, між іншим, стверджено, що хоч протягом останніх кілька років багато російських інтелектуалістів скупчувались довкола прапора демократичних реформ, однаке під час путчу тільки двох визначних культурних діячів, поет Євгеній Євтушенко та гість з вигнання — челіст Мстислав Ростропович включились до табору Єльцина в обороні російського парляменту.

У статті наголошено, що тимчасовий економічний і мілітарний пакт між Росією і Україною задуманий на це, щоб оминути хаотичний розвал залежного взаємного комплексу, який формувався протягом століть. Найближча ціль, це запобігти внутрішній конфронтації та „полюванням за відьмами", незаконне схоплювання підозрілих політичних злочинців. Досить місця в статті призначено голові Верховної Ради України, Леонідові Кравчукові, який задемонстрував свій авторитет жонглюванням із запалом націоналізму в його республіці та імперативом тимчасових зв'язків з Росією.

Особливе видання почитного тижневика „Ю Ес Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 2-го вересня майже в цілості присвячене переломовим подіям за останні два тижні. Самі заголовки кільканадцятьох статтей різних визначних авторів свідчать про глибину і засяг дискусії. „Жадоба Свободи, яку жодний танк не може вбити, „Найбільша помилка Ґорбачова", „Нова віра в майбутність", „Банда, яка просто не вміла стріляти", „Остання гура", „Добра новина для Америки", „Занепад і провал", „Невдалий путч", статті про КҐБ і совєтську армію та інші. Видання цього вагомого тижневика з датою 2-го вересня, яке передплатники отримали вже 26-го серпня, в статті п. з. „Імперія розкладається" включає і звідомлення, що Верховна Рада України під тиском самостійницьких груп проголосила українську самостійну державу, Україну, що є предметом українського референдуму, який відбудеться 1-го грудня. Законодавці рішили створити власні оборонні збройні сили та перебрати контроль над совєтськими військами на території України. Все таки тяжка індустрія України залежна від інженерських виробничих варстатів Росії і тому є потрібні економічні зв'язки між двома країнами.

Залізна заслона і китайські мури довкола совєтської імперії остаточно відкриті, але чи впала тюрма народів? На шляху до цілковитої незалежности української самостійної держави ще різні перешкоди. Позитивний референдум 1-го грудня причиниться у рішальній мірі до затвердження демократичної української самостійної держави. Вміжчасі, ми, українські громадяни в ЗСА та в інших державах діяспори, можемо багато більше допомогти нашим братам і сестрам в Україні закріпити українську державність. Президент Литви, Витавтас Ляндсберґіс у інтерв'ю з Литви на телевізії в неділю, 1-го вересня, довідавшись, що президент Джордж Буш визнає самостійність на другий день, на запит, „а що буде з іншими республіками", відповів, що західні держави мусять визнати „новий Совєтський Союз". От, і маєш, вчорашній приятель... Ще один приклад, що не можемо сподіватись на велику підтримку від інших, якщо ми самі собі не поможемо.

Тому треба вчасно поробити всі можливі зусилля, щоб всегромадська, всеукраїнська демонстрація заповіджена на неділю, 22-го вересня ц. р, вийшла успішно і импозантно, так як ми відкривали пам'ятник-статую Т. Шевченка у Вашінґтоні 27 років тому. Всім нам приємно і радісно є бачити на екрані телебачення чи в американській пресі

(Закінчення на стор. 7-ій)

Галина Маняко

Україні

Україно! Ти — моя наснага,
І моя тривога і печаль,
Принесемо ж єдність і відвагу
На її майбутнього алтарь.

Розірвемо вікової пута,
І тебе врятуєм від біди,
Ти була розіп'ята й закута
А тепер до волі гордо йди!

Посивіла з горя Батьківщина,
Рабству ми тебе не віддамо!
Й буде в Києві і на Карпат вершинах
Майоріти наше знамено!

Нас століттями душили злі тирани,
Наших гнали на Сибір батьків,
Скинемо ж із ніг катів кайдани,
Щоб Чорнобиль більше не горів.

Україно! Стій на смерть в двобої
І ніколи болю не віддай!
І хай будуть завжди із тобою,
Хто повік не зрадить рідний край.

Наш народ завжди був Прометеєм,
Що всім людям, хліб мов сонце, ніс,
Вірю, кожен буде в нас Антеєм,
Що у рідну Землю серцем вріс.

Вірю, всі заступимось за матір
І Тараса здійсним заповіт,
Вже кипить вулканом волі кратер,
Тане навкруги сваволі лід.

Вже танцюють правди блискавиці
І гримить над лжею гніву грім,
Україно! Ладо Яснолиця,
Ми тобі повернем твій дім!

Ольга Павлишин

СПОГАД ПРО БАТЬКА

(Передруковуємо із львівської газети „Поклик Сумління" (ч. 25 з 25-го березня 1991 року) статтю Ольги Павлишин п. з. „Спогад про мого батька". Заки це появилася стаття О. Павлишин, в совєтській пресі появилось повідомлення про реабілітацію Степана Павлишина, її батька. — Ред.)

Вперше мого батька заарештували у 1941 році.

Коли відкрилася брама Чортківської тюрми, батько взяв мене з собою, і перед очима одинадцятирічної дитини постала картина, яку неможливо забути до кінця життя. Вісімсот трупів було закопано в кількох ямах на подвір'ї тюрми малого містечка. Під гарячим літнім сонцем люди ходили понуро, мовчки, не було чути навіть плачу, тому що нікого з рідних неможливо було впізнати. Як страшно, що батьки, сестри, брати, діти ще довгі роки на них чекали. Мертві були вже давно закопані: їх вивозили знищувати за місто. Пишу не розстрілювати, а знищувати, тому що гинули вони у страшних муках. Із тісно складених кількох трупів у прогнилих лахміттях часом простягалася рука, ніби в останньому розпачу. Батько показав мені камеру, у якій сидів. По дорозі на сходах, на стінах — кров. Якісь незрозумілі знаряддя тортур: дроти з залізними пластинками на них, здається, що ними стискали голови жертв.

Я вже раніше, від часу приходу большевиків, чула з розмов старших про страшні факти замучування невинних людей.

Йдучи до школи, я не раз бачила, як кидалися визволителі на все, що було у наших склепах. Несли мішками булки, цукор, здивовані, що можна так багато назбирати. Одного січневого ранку я аж зупинилася, коли вгледіла воїна, який, вибігши з ґалантереї, з захопленням накладав собі на вуха жіночий станик з ніжних ґіпюрових коронок. Та тут же увагу перехожих прикував цілком інший, трагічний образ: вулицею до залізниці тісно одна за одною їхали відкриті півторатонки, а на них жінки діти „ворогів народу". Морози були люті — 42 — 43 градуси, на руках я тої мала чорно-сині рани, але пропускати школу (у третій клясі) не можна було ні дня, бо зараз батьків підозрювали у нельояльності. А цих бідних невинних людей везли на певну загибель у неопалюваних товарних вагонах на Сибір...

Вдруге мого батька заарештували в лютому 1945 року в Коломиї, рідному його місті, куди ми в той час переїхали. Щоб якось прожити, я мусила кинути школу і щодня ходила на базар продавати якісь дрібнички з дому, і за це купувала щось на сніданок для родини. Найстрашніше було те, що завжди над головами торгуючих висіли трупи, двоє-троє щоденно, з табличками на грудях: „Я — бандерівець". Їх змінювали щокілька днів, а вішали так низько, що покійники ногами майже торкались людей.

Якось, коли я принесла їсти з цього базару, вдома застала ревізію, цілий загін під командуванням старшого. До вечора перевертали все, перегорнули кожну сторінку в книжках, та що ж вони могли знайти? Записали, а потім забрали всі меблі і фортепіяно. Тільки вони відійшли, — а вже було темно, — як хтось приніс карточку від батька. Його тримали цей день у тимчасовій тюрмі коло залізниці. Мама зібрала, що могла, в хаті їсти, і післала мене, як найстаршу з дітей, занести це йому. До станції у Коломиї далеко, не менше трьох кілометрів. Я побігла найближчою дорогою, через цвинтар і так думала увесь час про батька, що навіть не боялась.

Через заґратовані двері він сказав до мене кілька слів — що це непорозуміння, він скоро прийде, щоб ми не боялися. Коли я раненько принесла теплу їжу й одяг, його вже повезли до Чорткова, на місце „злочину". Через ґрати простягалися руки голодних ув'язнених (їм не давали нічого їсти), і я їм віддала все наше останнє.

Тут мушу відступити і сказати, в чому полягало „законне обвинувачення". Єдиним документом, на який воно спиралося, було посвідчення про те, що батько був секретарем Українського комітету. Слово „секретар" вони як відомо, завжди отожнювали з ролею партійного секретаря у компартії.

Другим закидом було те, що він працював за часів німецької окупації. А з чого мала жити родина, у якій троє малих дітей? Батько, дрібний урядовець на залізниці, за часів окупації був персональним референтом і відповідав за прийом людей на роботу. Дістав цю працю завдяки знанню німецької мови. Пам'ятаю, що прийняв двох поляків з закінченою німецькою філософією. Вони знали мову більше в теорії, але були вдячні за працю. Не злічити, скількох юнаків батько врятував від висилання до Німеччини, даючи їм працю на залізниці. І ніколи нічого за це не взяв.

А ми в той час не мали що їсти. Навесні 1942 року я пережила свій перший справжній голод — три дні нічого в роті. Посилали мене батьки позбирати маленьку змерзлу бульбу, яка випадала з-під вагонів на станції, і тут німецький вартовий вдарив мене по спині. Намовляли батьків на легше життя — могли стати фольксдойчерами, тому, що якась бабця була німкенею. Та вони й слухати про це не хотіли. Ось за таке життя при окупації батько мусив заплатити разом з ріднею.

Після його арешту в Коломиї, маму відразу забрали на нічні чергування до лікарні. Ночі були страшні — совєтські вояки, а особливо офіцери, нападали на будинки. Щоночі чути було, як люди били по стрихах в баняки, кликали даремно на поміч. Мама пішла зі мною до прокурора просити про звільнення батька — вдома троє дітей, з яких найстарший чотирнадцять років, молодшим п'ять і сім, та їй треба заробляти на життя. Коли прокурор почув, що батько політично засуджений, сказав: „Чем скорее подохнуть дети этого бандита, тем лучше!" Як ми поверталися через той страшний ринок з повішаними, я вперше дістала тяжкий серцевий приступ.

У травні 1945 року мама післала мене на суд батька до Чорткова. Вирок: 10 років тюрми і ще п'ять позбавлення громадянських прав. В день суду я востаннє бачила батька перед висиланням спершу до Харкова, а потім до Комі АССР в Інту, відтак у Воркуту.

І нарешті, про батька на засланні. Жаль, що його вже нема в живих: він умів так барвисто розповідати, був природженим актором і режисером, зрештою, виступав дійсно на сцені і грав трохи у фільмах, ще німих. Винятково різнобічно обдарована людина, яких я рідко зустрічала, грав, як аматор, майже на всіх інструментах, був сильним у різних видах спорту. Крім того, татко мав золоті руки, вмів все змайструвати, відразу орієнтувався в

(Закінчення на стор. 7-ій)

ПРОТОКОЛ
РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,
що відбулося на оселі УНСоюзу Союзівці
в днях від 20-го до 24-го травня 1991 р.

(5)

Дискусію над звітами було закрито після того, коли не було більше охочих дискутантів.

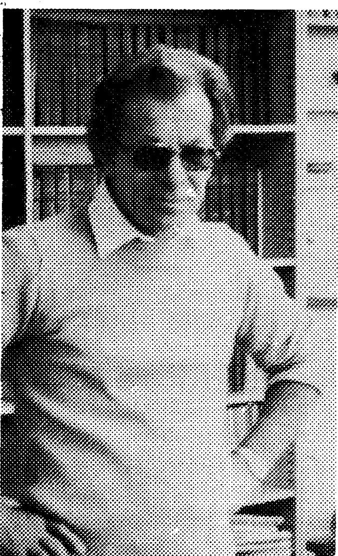
У. Дячук просила всі комісії подати день і час своїх засідань, щоб не було конфліктів.

Д-р Н. Олесницький заповів, що Статутова Комісія зустрінеться в четвер, 23 травня 1991, о год. 9:30 рано, це буде цілоденне засідання. Просить всіх переглянути матеріяли, що їх ви одержали, щоб мати змогу приступити до дискусії в четвер.

ВІВТОРОК 5/21/91. РАННЯ СЕСІЯ 9 ГОД. РАНО

Гол. пред. У. Дячук відкрила другий день нарад та попросила гол. ред. „Свободи" З. Снилика до звіту.

б) Звіт головного редактора „Свободи" Зенона Снилика

Можна без перебільшення сказати, що в минулому році діяльність нашої громади на Північно-американському континенті, в тому й нашої установи і її видань, була майже всецілo диктована подіями в Україні. Зріст контактів поміж материком і українською діяспорою, виміна науковцями, професіоналістами, мистецькими одиницями, легалізація УГКЦеркви і УАПЦеркви, включно з вставленням цією останньою Патріярхату і піднесенням до сану першого її Патріярха нашого всіми шанованого Владику Мстислава, переможна голодівка студенті в Києві, різноманітна допомога Україні — всі ці події чергувались з такою швидкістю та інтенсивністю, що часом приходилось звітувати про них дуже сконденсовано, а то й із-за браку місця в газеті, дещо спізнено. Але мавши завжди на увазі факт, що „Свобода" є „газетою рекорду" і, як і в минулому, джерелом для теперішніх і майбутніх істориків, ми старались і дальше будемо старатись інформувати наших читачів про важливіші події в Україні та в країнах Центральної і Східньої Европи, де проживають наші брати і сестри. Джерела наших інформацій — різні. Найбільше і найшвидше інформацій отримуємо від незалежного агентства в Києві УНІАР, яке за допомогою Руху встановило дуже ефективну мережу кореспондентів по цілій Україні. Деякі інформації беремо з української республіканської преси і журналів, але робимо це ще дуже обережно і селективно. Це тимбільше, що існують можливості труднощів з доставою пошти, як це було від половини грудня 1990 року до половини березня цього року, коли ані з України, ані в Україну не доходила пошта. Тому й багато з нас отримали великодні побажання з України разом з різдвяними. Цю прогалину заповняли агентства, а також щойно тепер (після отримання помешкання), пресове бюро УНС, яке з часом належно оформиться.

Тут слід відмітити, що в минулому році ми почали поміщувати у „Свободі" і в Альманаху УНСоюзу статті авторів з України, які або особисто вручили нам їх під час відвідин нашої редакції, або передали їх окружними шляхами з проханням опублікувати. Це та інші фактори вказують на зростаюче зацікавлення нашим щоденником, альманахами і навіть „Веселкою" в Україні. Це надає нового виміру і становить новий виклик для наших україномовних видань і їх поширення в Україні. Взагалі, майже без вийнятку, кожна особа, що відвідує редакцію щоденника, голодним оком споглядає на нашу підручну бібліотеку і ніколи не оминає нашої книгарні. Покищо даруємо їм деякі книжки, які вони приймають з щирою, неприхованою вдячністю. Ці прояви слід нам мати на увазі у плянуванні поширеної діяльности нашого видавництва та нового ринку збуту для „Свободи" в Україні.

У минулому році не було драстичних змін в редакційному складі нашого щоденника, хоча відійшла від нас під кінець минулого року Христина Машат, але на її місце, з поширенням засягом зацікавлень, нам вдалось заангажувати Галину Колессу зі Львова, віолістку по професії, яка також має надзвичайно добре перо і музичну освіту та знання мистецького життя в Україні. Беручи до уваги велику кількість мистців і мистецьких ансамблів, які приїжджають тепер на наш континент, ми раді, що зможемо подавати читачам професійні рецензійні оцінки Г. Колесси.

Крім головного редактора, в редакції працюють на повний час — редактори Володимир Левенець, Любов Коленська, Христина Ференцевич, Роман Юревич, Галина Колесса і Раїса Руденко, які свою працю виконують з великою дозою вправности і професіоналізму. На час відсутности ред. Л. Коленської, зумовленої операцією хребта, її бездоганно заступала ред. Людмила Волянська, яка також займалася мовним редагуванням Альманаха УНСоюзу на 1991 рік. Також допомагала нам ред. Тамара Кардашинець. Кожночасний поворот до редакції Л. Волянської у випадку потреби свідчить не тільки про почуття товариськости і солідарности в нашій редколегії, але й про відданість нашій установі і нашій газеті та прикладний професіоналізм. Ці прикмети в такій же мірі характеризують наших редакторів затрудненних на неповний час — ред. Івана Кедрина і ред. Ольгу Кузьмович, які своїм знанням, працею і відданістю можуть служити прикладом їхнім молодшим віком колегам. За втримання високого рівня нашого щоденника і шукання доріг до його покращання їм всім належиться окреме й особливе признання. А нашим адміністрації і друкарні, за їхню кмітливість і вивдайність, вповні заслужена подяка.

Зимою цього року ми погодились тентативно прийняти на працю в редакції одного журналіста з України, який приїхав до ЗСА з дружиною і 12-літньою донькою на лікування цієї останньої. Доня з успіхом перейшла операцію серця і тепер є в стані реконвалесценції. З хвилиною коли ситуація в цієї родини устабілізується, ми почнемо введення в редакційну працю цього нового журналіста в певности, що він причиниться до збагачення нашої газети.

Зміни в особовому складі Головного Уряду і Екзекутиви, які зайшли на минулорічній Конвенції, зокрема вибір на головного предсідника Уляни Дячук, мали позитивний вплив на працю редакції. В У. Дячук і інших членах Екзекутиви, ми знаходимо не тільки увагу і кмітливість, але й добру волю, працю і захоту.

У нас вже почали кристалізуватись деякі думки щодо відзначення 100-ліття „Свободи", а відтак 100-ліття Батька-Союзу в 1994 році, році конвенційному. Відчуваю думки членів Головного Уряду і Екзекутиви на цих нарадах, ми будемо готові конкретизувати ці пляни відзначень і їх переводити в життя у широких маштабах, на які і наш Батько-Союз, і його орган „Свобода" собі вповні заслужили.

Ред. **З. Снилик:** Я не маю додатків до мойого звіту. В загальному хочу тільки ствердити, що останні два роки мені приємно і цікаво працювати в „Свободі" з огляду на події котрі зараз відбуваються на Україні. Ми стараємося якнайбільше передати інформацій нашим читачам, в чому ми часто користуємося машиною „Fax". Радо відповім на питання до мойого звіту.

Т. Шмагала до ред. Снилика: Чи Ви мали нагоду прочитати мій звіт, в котрому я подаю низку рекомендацій про видавництва „Українського Тижневика" і „Свободи". Я пропоную два окремі бюджети, один для „Свободи", а один для „Українського Тижневика" і чи ви погоджуєтеся з моїми рекомендаціями?

З. Снилик: Ми вже давно говоримо про окремі бюджети. Тут є пов'язані більші кошти. Тяжко виправдати кошт двох осіб, котрі покривають ту саму імпрезу для „Свободи" і „Тижневика". Я є за створенням неустійненого бюджету.

Т. Шмагала: Тепер всі приходи за оголошення в „Тижневику" ідуть на одно конто із „Свободою", тяжко довідатися скільки приходу має „Свобода", а скільки приходу „Тижневик". Я хочу бачити два окремі відділи з окремими бюджетами.

З. Снилик: Треба присвятити один день на нарадах в наступнім році, щоб застановитися над проблемами „Свободи" та „Українського Тижневика", та як їх розв'язати.

Е. Іванців: Я підтримую думку ред. Снилика. Нам треба часу і фактів, щоб розглянути проблему. Як ми стараємося збільшити тиражі „Свободи" і „Тижневика" та поширити базу передплатників. Які дані маємо про стан передплатників „Свободи" і „Тижневика".

З. Снилик: Останні дані були подані на Конвенції в Рочестері.

У. Дячук: Ми провіряємо число передплатників наших видань що два роки.

З. Снилик: Пляни використати новий ринок в Україні були задержані бо ми не діставали преси з України від грудня 1990 до березня 1991. Ми висилаємо Депутатам Верховної Ради по 30 газет гратіс „Свободи" і „Українського Тижневика".

„Веселка" дуже популярна в Україні. Проблема є з пересилкою „Веселки" та „Свободи". Ми не маємо доступу наразі до ринку в Україні ні гарантії, що вони там будуть доставлені на час.

Ми хочемо запропонувати нашим читачам, щоб приблизно за 160 дол. на рік купували „Свободу" своїм рідним в Україні, а ми будемо займатися пересилкою; але це тільки буде можливим, коли ми будемо мати запоруку, що газети будуть доходити на час.

С. Гавриш: Справа альманахів. В минулих числах наших альманахів все подані члени Головного Уряду УНСоюзу. Останніми роками чомусь вже не поміщуємо складу Уряду. Тепер коли зближаємося до 100-ліття, я би хотів, щоб ми знову поміщали склад Уряду в альманахах.

З. Снилик: Слушна заувага. Нам було тяжко дістати фото з складом цілого уряду. Ми постараємося це подати в цім році.

В. Пастушок: Члени в моїй околиці дякують „Свободі" за подання інформацій і **новинок**, котрі не можна дістати із жодного іншого джерела. В імені всіх тих членів дякую „Свободі" та її редакторові за гарно виконану працю. Проблема висилки „Свободи" і поштової доставі. Це треба полагодити на льокальній пошті.

Я. Падох: Чи наша преса робить якінебудь заходи, щоб „Свобода" мала постійного кореспондента у Львові і Києві? Чи можемо цю проблему розв'язати? **Не вистачає**, що до нас приїжджають на кілька днів люди з України. Нам треба мати там постійних кореспондентів.

З. Снилик: Марта Коломиєць з „Тижневика" вже від січня є в Києві і там мала великі труднощі. Все ж таки раз на тиждень передає через „Fax machine" інформації до нас. Ми говоримо про пресове бюро в Києві. Нам в першу чергу треба мати кореспондентів. Після поборення всякого роду бюрократії ми з часом хочемо мати сітку кореспондентів. Друге, ми хотіли б виміну кореспондентів, на півроку з України тут, а наш кореспондент на півроку поїде в Україну.

В. Дідюк: Членство є наша сила економічна. Наша преса є наше обличчя до світу. Не важне чи „Свобода" і „Тижневик" прийдуть спізнені в Україну, на мою думку треба все одно висилати. Дати до преси оголошення про закуп і висилку „Свободи" українцям для українців не тільки в Україні, але українцям в Польщі, Румунії і в цілім світі. Ми мусимо признати що наша преса „Свобода", „Веселка", „Тижневик" стоять добре.

З. Снилик: Посилати чи спроваджувати кореспондентів з України є коштовним. Ми мусимо поширити нашу базу фінансову і на це найняти пфоресійного менеджера нашого бюра. Справа нашої книгарні — наші книжки знаходять великий попит на Україні.

Павло Дорожинський: Підтримую думку виміни журналістів. Чи „Свобода" друкується для наших читачів, чи для України? Журналісти з України можуть друкуватися в нашій пресі. З нагоди 100-ліття УНСоюзу наші редактори повинні присвятити увагу нашій пресі.

У. Дячук: Я мала розглянути на початку року справу окремих бюджетів для „Свободи" і „Тижневика", але я не мала часу. Постараюся до кількох місяців це зробити. Багато із тих пропозицій, що ми тут вислухали є дуже коштовними. Ми мусимо подивитися де ми можемо тяти, а де мусимо дати. В справі друкування книжок — в Америці друкування книжок не іде. Мусимо розглянути можливості друкування книжок в Україні.

в) Звіт головного редактора "The Ukrainian Weekly" Роми Гадзевич

As I submit this report to the UNA Supreme Assembly, I am pleased to note that the Ukrainian National Association's Kiev Press Bureau staffed by Marta Kolomayets, an associate editor of The Ukrainian Weekly, has been functioning for five months. In that time period, I believe, it has been demonstrated that the UNA's decision to open this bureau at this time was correct and that our correspondent has provided invaluable information. As a result, The Ukrainian Weekly has once again proven to be a principal source of news emanating from Ukraine.

For the record, Ms. Kolomayets arrived in Kiev on January 13 on a multiple entry/exit visa obtained with the assistance of the Information Department at the Ukrainian SSR Ministry of Foreign Affairs. Her arrival was the culmination of a resolution passed at the 1990 UNA Convention that urged the Supreme Executive Committee to look into opening a news bureau in Kiev and/or Lviv. Our efforts to establish the bureau began in earnest in October 1990 when a UNA delegation (composed of Supreme President Ulana Diachuk, Supreme Secretary Walter Sochan, and Supreme Advisors Eugene Iwanciw and Roma Hadzewycz) attending the second congress of Rukh met with officials of the Foreign Ministry. Several months of dealing with red tape followed and, I must admit, there were times when we thought our plans would come to nought. But, in the end, our efforts bore fruit.

Today, Ms. Kolomayets is just about ready to move from her temporary quarters at the Dnipro Hotel into an apartment in the city center. She has had a difficult five months, living and working under conditions most others would have found unbearable. Yet she has performed her job admirably. Now that there is hope in the near future for an apartment that will double as the press bureau's office, we can expect that communications with our Kiev-based reporter will become considerably easier and more direct, especially once we are capable of communications via computer.

There is good news to report on the home front as well. As of early May, our circulation topped 10,000. Last year at this time that figure was 8,700. And we know it could be much higher if the paper were professionally marketed.

In November we hired a new staffer, Khristina Lew. Three months later she was named assistant editor. Chrystyna Lapychak continues as an associate editor, and she will take over the Kiev Press Bureau in July. In addition, we now have a part-time editorial assistant, Ika Koznarska Casanova, who in 1980-1981 was an assistant editor at The Weekly. We are glad to have her back, even though only on a part-time basis.

Our lone typesetter, Awilda Arzola, marked her 10th anniversary with The Weekly in December 1990. We continue to value her hard work and dedication. During the report period we had two paste-up persons: Dana Wojtowycz and Dana Rigalski. Both are extremely capable.

STORIES FROM UKRAINE

During the five months she has been stationed in Kiev, Ms. Kolomayets has covered a variety of stories, including expressions of solidarity with the Lithuanian people following the bloody massacres of January 1991, Ukrainian Independence Day (January 22) celebrations, the fact-finding visit of the John Demjanjuk defense team, formation of the Galician Assembly encompassing the Lviv, Ternopil and Ivano-Frankivske oblasts, the arrival of a Project HOPE team, a Women's Day rally in Kiev, miners' strikes, the case of People's Deputy Stepan Khmara, the union referendum and the poll on Ukrainian state sovereignty, as well as the work of the Ukrainian SSR Supreme Soviet. In addition, she traveled to Rome in order to be able to journey with the entourage of Cardinal Myroslav Ivan Lubachivsky as he arrived in Lviv to take up his work as metropolitan of Lviv and Halych.

Ms. Kolomayets' reports have been illustrated, when feasible, with photographs. Often we ran photo follow-up spreads providing a look at major events in Ukraine. Also, she has written several columns under the rubric "Journalist's Notebook."

Prior to her assignment to the Kiev Press Bureau, in May of 1990 Ms. Kolomayets had traveled to Ukraine with a relief shipment of the Children of Chornobyl Relief Fund aboard a Ruslan cargo plane. Once in Ukraine she covered the CCRF's aid to victims of the Chornobyl nuclear accident, visited the forbidden zone surrounding the stricken power plant, and wrote about the first days of work of the newly elected Parliament.

In August and early September of last year, Chrystyna Lapychak worked in Kiev at the Rukh headquarters, literally on loan from The Weekly staff to Rukh Press International, a news service that provided information to Moscow bureaus of the international news media. During her stint in Ukraine, Ms. Lapychak focused on the 500th anniversary of the Zaporozhian Sich as marked during the "Days of Kozak Glory," the democratic bloc's strategy planning in regard to the proposed union treaty, the Kiev conference of the International Association of Ukrainian Studies, the conference on the Great Famine of 1932-1933 and other events. From Lviv she reported on the Nestor Institute's computer courses, the opening of the Sheptytsky clinic and the first divine liturgy to be held in St. George Cathedral in 44 years, marking its return to the Ukrainian Catholic Church.

In October 1990, this writer covered the second congress of Rukh, the Popular Movement of Ukraine, a demonstration near the St. Sophia Cathedral on the occasion of the Moscow patriarch's visit there, and a press conference by Patriarch Mstyslav of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church held on the occasion of his triumphant return to Ukraine.

Other stories from Ukraine that were covered during the report period included a moving account by Christine Demkowych of the discovery of yet another mass grave of Stalin's victims in Ukraine — this one in Drohobych, the rebirth of the Plast Ukrainian Youth Organization, the separatist movement in the Crimea, plans to create a Ukrainian national army, new research on the man-made famine of 1932-1933 and the work of the Lviv Oblast's new democratic leaders.

The most important stories from Ukraine included those on the work of the newly elected Parliament, most notably its adoption on July 16, 1990, of the Declaration on State Sovereignty of Ukraine. It should be noted here that the first English-language translation of that historic document was prepared and published by The Weekly during that very week. Later, our newspaper covered further steps on the path to sovereignty, including passage of the Law on Economic Sovereignty and Ukraine's pacts with other republics, as well as the growth of the Ukrainian Olympic movement.

Other major stories involved the rebirth of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church, its first sobor at which Metropolitan Mstyslav was proclaimed patriarch of Kiev and all Ukraine, and the primate's subsequent return to his homeland. The Ukrainian Catholic Church's renewal, too, was major news during the report period. The return of St. George Cathedral to Ukrainian Catholic faithful and the arrival of Cardinal Lubachivsky were covered in detail.

The still unfolding catastrophe of the Chornobyl accident, chemical pollution and the environmental concerns of Ukraine's populace, as well as the work of the Green World Ecological Association and the Green Party of Ukraine received much attention on the pages of The Weekly.

MAJOR NEWS STORIES

There was plently of news outside of Ukraine also, as The Weekly reported on the final meeting of the U.S. Commission on the Ukraine Famine, the first Synod of Bishops of the Ukrainian Catholic Church since 1946 to include bishops from Ukraine, the first Ukrainian film to win an award at the international film festival in Cannes, and on the Polish Senate's condemnation of the 1947 Akcja Wisla.

The continuing Conference on Security and Cooperation in Europe meeting at sessions in Copenhagen and Paris, hearings in the U.S. Congress on Soviet "disunion" and aid to individual Soviet republics and the Baltic states, Ukrainian Canadians' meetings with Prime Minister Brian Mulroney and his government concerning relations with Ukraine, and the opening of Kiev Consulates by Canada and the United States received prominent treatment on the pages of our newspaper.

Other features included reports on Chornobyl children visiting the United States, the Toronto conference on the Great Famine, the "return" of the late Jacques Hnizdovsky and his work to Ukraine and his native Ternopil region, and tours of the U.S. by the Dudaryk boys' choir and the Karpaty soccer team, both from Lviv.

Much coverage was given to aid for Ukraine, ranging from soap shipments organized by the Philadelphia-based Ukrainian Human Rights Committee to several shipments of medicines, medical equipment and other supplies aboard the Ruslan and Mria cargo planes, thanks to the efforts of the Children of Chornobyl Relief Fund. Donations of computers and communications equipment, as well as the establishment early this year of the U.S. Coordinating Committee to Aid Ukraine also were reported.

The John Demjanjuk case continued to make headlines as new evidence in the USSR appeared to hold the key to the identity of "Ivan the Terrible."

The work of the International Management Institute in Kiev, Harvard University's Program on Democracy and Project on Economic Reform in Ukraine, and the participation of Ukrainian people's deputies in a seminar on the American system of governance were among the more unique topics covered.

There was much variety as among the news items appearing during the report period were those dealing with Ukrainians' solidarity with the Baltic nations, the quest for redress for the 1914-1920 internment of Ukrainian Canadians, the work of Americans for Human Rights in Ukraine with Zelenyi Svit and environmental activists in the U.S. and a direct air route between the U.S. and Kiev. There was diversity in features also as, at the time of the Gulf War, The Weekly took a look at "another war, another time" and the contributions of one Ukrainian American, Myron Diduryk, in the Vietnam war. Sports achievements of Ukrainians were highlighted, and an update was provided on Ukrainian stars.

There were special issues, too, including the UNA scholarships edition, our annual year-end review of events, and not one, but several, issues focusing on the Chornobyl nuclear accident five years later.

It seemed as if there were more interviews and special features than ever focusing on visitors from Ukraine representing various fields of endeavor. Among them were: Yuriy Sorochyk, Rostyslav Bratun, Serhiy Bilokin, Volodymyr Yavorivsky, Orest Vlokh, Ihor Hryniv, Iryna Senyk, Ivan Dzyuba, Mykhailo Horyn, Roman Fedoriv, Archbishop Ioann (of the Ukrainian Autocephalous Orthodox Church), Hryhoriy Prykhodko, Viacheslav Briukhovetsky and Serhiy Holovaty.

UNA NEWS AND FEATURES

Of course, the Ukrainian National Association's 32nd Convention received ample coverage on the pages of The Weekly. But there were other stories as well: the Home Office's farewell to outgoing Supreme President John O. Flis, the new administration's first moves, including a meeting with department heads, and the growth of the UNA Fund for the Rebirth of Ukraine.

A major focal point was the establishment of the UNA's Kiev Press Bureau, including meetings in Kiev on that subject, as well as Mykhailo Horyn's UNA-sponsored tour of the United States.

Other stories covered various doings at Soyuzivka before and during the estate's 37th summer season, the work of the UNA Seniors Association, UNA scholarships for university students, the UNA's Fraternalist of the Year Award, new UNA insurance certificates and dividend payments to members.

The UNA's sponsorship of performing ensembles from Ukraine, including the Homin Men's Choir and the Yavir Quartet, the release of the first volume of the Svoboda index, and of Dr. Myron B. Kuropas' book "The Ukrainian Americans: Roots and Aspirations 1884-1954" also merited attention.

In addition there were the usual UNA features: Fraternal Corner, Young UNAers, news reports on executive committee and district meetings, statements by the Auditing Committee, etc.

CORRESPONDENTS/COLUMNISTS

The Weekly is very fortunate to have a number of regular correspondents and columnists. Among them are Dr. Roman Solchanyk, Dr. David R. Marples, Bohdan Nahaylo and Kathleen Mihalisko, whose analyses and interviews appear mostly under the rubric of "A Glimpse of Soviet Reality." Myrosia Stefaniuk occasionally provides interviews and features headlined "Spotlight on...," while Tamara Stadnychenko Cornelison and Oksana Zakydalsky report on news and submit features from their home bases in, respectively, Philadelphia and Toronto.

Our regular columnists are Dr. Myron B. Kuropas ("Faces and Places"), Orysia Paszczak Tracz ("A Western Canadian Perspective"), Taras Szmagala Jr. ("The Third Generation") and Roman Sawycky ("Sounds and Views"). A new feature is "Centennial Sojourn" by Chris Guly, who has been freelancing from Canada for several years now. His column is dedicated to the centennial of Ukrainian settlement in Canada, which is being commemorated this year. In addition we have two book reviewers, Dr. Wolodymyr Zyla and Peter Bejger, and a music columnist/reviewer, Oles Kuzyszyn. Daria Darewych provides occasional art reviews and features on artists.

There are many other correspondents and community activists who submit articles that enrich The Weekly's pages. We are grateful to all of them.

AT THE WEEKLY

Our biggest problem continues to be lack of news space. Since my last report, the situation has gotten considerably worse, so that we now postpone and/or reject an unbelievable amount of newsworthy material each and every week. There are some features that we would like to expand in our paper, but we simply haven't got the space for it. A major cause of this space shortage is not only the sheer volume of news originating in Ukraine and the diaspora, but also the ever-increasing column-inches of advertising space. Though we should not complain about advertising — it does, after all, provide income — there has got to be a solution to a situation in which fully 25 to 30 percent of the newspaper is taken up by ads, exacerbating

an already critical shortage of news space. Frankly, I'm tired of having to explain to readers and correspondents why their articles have not yet appeared — or may never appear.

I would like to propose, once again, that the UNA purchase an additional unit for the press (cost: approximately $57,000) that would enable us to print a 20-page or even 24-page edition when needed. I believe our readers and the community at large deserve this — especially since their interest in The Weekly is reflected in our continually rising circulation figures.

I would also like to renew my previous proposal of having The Weekly indexed beginning with the year 1976, when The Weekly became a 16-page tabloid carrying significantly different news and features than its sister publication, Svoboda.

As well, there is the budget issue. The Weekly still does not have its own budget on the basis of which its editor could determine assignments, and other work-related expenses, payments to correspondents, etc. An additional complication in this matter is that The Weekly's income and expenses are not separated for bookkeeping purposes by the Svoboda Press administration. I'd like to tell you how much ad space and revenue went up, but I haven't got the figures because the advertising department does not list them separately for each newspaper. Nor can I tell you much about The Weekly's expenses. As it stands now, only subscription income is accounted for separately for Svoboda and The Weekly.

I'd like to end this report by pointing out that the editorial staff of The Ukrainian Weekly does so much more than just prepare the newspaper. For example, this past fall, The Weekly coordinated the UNA Home Office portion of Mykhailo Horyn's tour of the U.S. Marta Kolomayets was Mr. Horyn's constant escort; both she and I served as his translators at meetings and interviews; and both of us worked on a press kit prepared especially for his visit. We also prepared advertisements about his appearances and business cards for this Rukh leader. When Chrystyna Lapychak returned from Ukraine, she also pitched in. We were assisted by our summer assistant, Adya Harasymchuk.

Though the Horyn tour was an extraordinary situation, the fact is that Weekly staffers are constantly supplying information to the news media, community activists, readers, etc. There's a lot of behind-the-scenes support work as well concerning activists in Ukraine and those who visit us in the U.S. I am lucky to have such a dedicated staff that understands its importance to the entire Ukrainian community and nation.

In closing I would like to thank my co-workers for their hard work and incredible spirit, and the Supreme Executive Committee for its support.

Р. Гадзевич: В мойому звіті все представлено — праця і проблеми. Хочу замітити, що число передплатників „Тижневика" значно зросло. Ми все осягнули 10,000 передплатників. Київське бюро вже має своє помешкання і Fax працює. Є труднощі бо це є експеримент. Два рази в тижні говоримо з Мартою Коломиєць по телефоні. Марта все передає fax машиною. Кошти великі. Кожну статтю і рольку фільму що я дістаю, я передаю „Свободі". Вже п'ять місяців дістаємо прямо інформації з Києва від нашого кореспондента. Я підтримую думку, що добре було б мати дві особи в пресовому бюрі в Києві.

З нами дуже гарно співпрацює Вашінґтонське бюро, за що ми їм дуже дякуємо. Нам дуже бракує місця в „Тижневику", бо 30% є платні оголошення. Прошу взяти під увагу наше прохання збільшити „Тижневик" до 24 сторінок.

До дискусії над річним звітом зголосилися: Е. Іванців, Т. Шмаґала, А. Дячук, мґр І. Геврик, В. Пастушок.

У. Дячук: Я стараюся зібрати листи, щоб збільшити число передплатників в Америці і можливо в Канаді. Звертаюся до всіх Вас, щоб Ви нам помогли підшукати листи можливих передплатників. Щоб видавати в Канаді „Тижневика" треба 10,000 передплатників в Канаді; і понад 100,000 дол. Ми вислали до КУК три можливі пропозиції. На жаль, не маю від них жодної відповіді. Є можливо пересилати літаком нічною турою, або дещо друкувати в Канаді.

Е. Іванців: Якщо думаємо побільшити „Тижневик" до 24 стор., чи платні оголошення покриють, ці більші видатки. Нам треба перейти всі можливості. Чому ми платимо ам. долярами, а не рублями за побут Марти Коломиєць.

Р. Гадзевич: Я не можу подати точних цифер за приходи платних оголошень, бо як вже відомо „Свобода" і „Тижневик" мають тільки один бюджет. Що до платні рублями, а не долярами — це неможливо, бо Уряд не дозволяє.

Т. Шмаґала: Так як я вже говорив, на мою думку на слідуючих нарадах в 1992 році, ми маємо присвятити один день проблемам „Свободи" і „Тижневика", але мусимо підготовити різні факти, щоб на тій базі розв'язати проблеми.

А. Джула до Р. Гадзевич: „Тижневик" повинен подавати в своїм виданні список членів Головного Уряду УНСоюзу, як і теж список відділів і телефони секретарів.

Р. Гадзевич: Я вже маю листу Головного Уряду та ще не мала місця це помістити. Щоб оголосити листи відділів і телефони секретарів, треба наперед дістати дозвіл секретарів.

В. Пастушок: Я пропоную збільшити бюра для „Тижневика". Вони мають дуже тісне приміщення.

мґр Іван Геврик: Знаю, що „Тижневикк" одержують члени Парляменту. Можу подати нову листу членів парляменту. Після дискусії над звітом гол. ред. „Тижневика" Роми Гадзевич, Нарада вислухала слідуючий звіт.

а) Звіт управителя Союзівки

Good Morning:

I would like to once again welcome the ladies and gentlemen of the Supreme Assembly. The last time I gave a presentation to you was in May of 1989. As far as the 1989 and 1990 seasons were concerned, there was a tremendous increase in business as compared to the summer of 1988. Off-season business has increased dramatically. With our wedding package as the leading force, we also host reunions, anniversaries, conventions and local business. The 1992 off-season business is fully booked and we are already beginning to take reservations for 1993.

For those of you not aware of off-season it is Ukrainian Christmas through Easter.

Last off-season we had a few families in February but it was relatively slow. There were some ski tours but no snow. This summer we will plan bus tours to various locations on slow weekends with a group discount.

Our third season of Activities:

— Plast Toddler day camps run by Mrs. Sochan.
— Once again we have secured the service of qualified directors for our camps and workshops...
— Mr. Snylyk for the tennis camp.
— Mrs. Roma Pryjma-Bohachevsky for Dance Camp
— Mrs. Olga Brozyna — Children's Camp
— Pottery workshop
— Bandura workshop

plus Social Director and emcee Olha Chodoba.

Entertainment:

We have divided this job among 3 people:

— I do the bookings for the orchestras for our dances for New Years Eve through Labor Day. Besides the band shows we are going to have on the premises a house orchestra which is excellent, thus givint us live music daily in the summer evenings, besides being available off season for different functions and holidays.

— My wife Catherine does the bookings for exhibits that take place here at Soyuzivka during the summer season and I thank her very much for taking on this task.

— I would also like to thank Anya Dydyk-Petrenko for taking on the task of booking the entertainment and shows which is not an easy job to organize.

— The schedule for entertainment will be finalized this week and published shortly in Svoboda and The Weekly.

Some highlights of the past two seasons and what is in store for 1991:

— Due to the popularity or our luxury room in Karpaty, Worochta has been remodeled in the same way.
— TV's, telephones and air conditioning.
— Kiev will be our next building to be remodeled in the same way with general work to begin this fall.
— 75% of all rooms now have new curtains and bedspreads with rug replacement wherever necessary.
— Mattaresses and bedsprings have all been replaced, this is now an ongoing procedure, performed as necessary.
— New curtains for the hall windows.
— The lobby and library will also have new rugs installed within the next 3 weeks.
— New oak wood outdoor furniture has been purchased for the pool and garden areas of the resort for the leisure of the guests.
— The old refrigerator and ice machine that continuously broke down or just died have been replaced with new equipment and a steamer has also been installed in the kitchen for better cooking quality.
— Plan on resurfacing 3 tennis and vollelyball courts; add a lower basketball court.

Expenses:

— Odessa: cedar siding and new windows starting this week.
— Playground — remove it from by pool and place it by the camp.
— Yearly road work: asphalt patching and this year oil and stone for Kiev parking lot.
— Directions Signs
— Used 4-wheel drive Bronco II for
  a. guest pick-up
  b. local product pick-up
  c. post office and bank
— A cargo van to transport food to Veselka from kitchen and for catering.
— Fax Machine which was recently installed
— Mastercard and Visa to get confirmation as of 7/4/1991
— Constant upgrades of electrical systems

Problems:

— Pool and deck; deck buckling and pool is rusty, hire a consultant to help remedy the problem.
— Tornado last September did a lot of damage to Odessa.
— Health Department codes: New regulations: water system requires a filtration device — $7,000-10,000.
— Repair sink in kitchen; 3 Bay sinks
— Sound barriers or Dome to subdue noise from dances.
— New regulations; camp directors, life guards, must be certified.
— Bridge on Foordemore road is closed and the county will not fix it.

Summer Employees are all hired: we must keep an eye on them. I had to turn away 150 visitors from Ukraine looking for work. We are not allowed to hire them.

Plans for the Future:

We need an attraction for off-season; indoor pool and/or indoor tennis courts, 50 more rooms, enlarge dining room to acommodate 3-4 functions at once. Salesmen are needed all summer to sell policies.

I would like to thank W. Kwas and the Executive Assembly, Ulana Diachuk. Tour of Soyuzivka for the Supreme Assembly is planned for today.

До дискусії зголосилися: мґр І. Геврик, Марія Душник, В. Корчинський, В. Пастушок, Т. Мороз, Р. Гадзевич.

Мґр **І. Геврик** до І. Флиса: Приємно вразив порядок і чистота на Союзівці. Щиро дякую за порядок.

М. Душник: Ґратулюю за успішну працю. Пропоную поширити майдан до забави дітям. Теж добре би було побудувати спортивний комплекс для вжитку на цілий рік.

В. Корчинський: Я теж з признанням висловлюю похвалу за гарну працю. Чи Ви є свідомі програми грошового звототу за вживання електрики? Я зауважив, в звітах, що рахунок за газ і електрику майже подвоївся в 1990 р.

І. Флис: Так, я про це знаю, але багато з тих нових уліпшень, за котрі можна дістати зворот є дуже коштовні і часто треба зміняти цілу систему. Проблема є гроші.

Т. Мороз: Чи працює постійно організатор на Союзівці?

В. Сохан: Ми маємо постійно гол. рад. В. Кваса і теж пан Іван Пригода ходить по Союзівці. Одначе тут на Союзівці не можна робити натиску на гостей, які відпочивають.

В. Пастушок: Ви створили на Союзівці відродження Ренесанс. Я підтримую думку Комісії Союзівки про побільшення їдальні та компютеризацію. Думаю, що треба створити окреме конто на перебудову Союзівки.

Рома Гадзевич: Я хотіла би бачити побудову окремих родинних віль на Союзівці. Це притягнуло б багато молодих родин і принесло б великий прихід.

8. ЗВІТИ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Вівторок 5/21/1991 2:30

Пообідня сесія

С. Гавриш здав звіт після прочитання протоколу з нарад 15-го вересня 1990. Він запропонував від Контрольної Комісії прийняти протокол з вересня 1990 без змін. Протокол прийнято одноголосно.

Звіт головного контролера Василя Пастушка

It is my distinct privilege and honor to submit my ninth annual report (first eight annual reports as Supreme Advisor and this, my first report as Supreme Auditor) on activities, thoughts, suggestions and observations as a Supreme Auditor of the Ukrainian National Association and other Ukrainian-American and Civic activities.

Please permit me to thank the Delegates of the 32nd Regular Convention of the Ukrainian National Association, Inc. for their faith in re-electing me to the Supreme Assembly, the first two terms as a Supreme Advisor and now to a third term as a member of the Supreme Auditing Committee. I also thank my fellow Auditors for electing me to the position of Chairman of the Supreme Auditing Committee.

The Supreme Auditing Committee has met twice during the past year and I wish to commend each and every member of the Auditing Committee for their cooperation during these two audits.

The Auditing Committee appreciates the exemplary cooperation of Supreme President Ulana M. Diachuk, Supreme Secretary Walter Sochan, Supreme Treasurer Alexander Blahitka, Svoboda Editor Mr. Zenon Snylyk, The Ukrainian Weekly Editor Mrs. Roma Hadzewycz and Mr. John A. Flis, Manager of Ukrainian National Estate.

Listed below is the 1990-1991 chronology covering May 2, 1990 thru March 22, 1991.

William J. Pastuszek Supreme Auditor Report
Ukrainian National Association
1990-1991

Date	Event	Place	Purpose
5/ 2/90 6/ 2/90	32nd UNA Convention	Baltimore, Maryland	Delegate
5/29/90	32nd UNA Convention	Baltimore, Maryland	Presented 41 insurance applications
6/ 1/90	32nd UNA Convention	Baltimore, Maryland	Elected Supreme Auditor
6/22/90	Scholarship Committee Meeting	UNA Building Jersey City, NJ	Scholarship awards
8/19/90	UNA Philadelphia District	Horsham, Pennsylvania	Sponsored chance tickets (Annual Picnic) and attendance
9/15/90	Elected Chairman		
9/16/90	Auditing Committee UNA Supreme Assembly	Home Office Jersey City	Special Meeting UNA Supreme Assembly
10/21/90 10/22/90 10/23/90	PA Fraternal Congress	Philadelphia, PA	UNA Convention Delegate
11/ 6/90	Special Meeting Consistory Ad Hoc Committee	St. Andrews Center Ukrainian Orthodox Church PO Box 495 South Bound Brook, NJ	Set plans to welcome His Holiness Patriarch Mstyslav I to South Bound Brook 12/16/90
11/ 8/90 11/ 9/90 11/10/90 11/11/90	Auditing Committee Meeting	Jersey City UNA Estate	Semi-Annual Audit
11/17/90	UNA Executive Committee Meeting	Jersey City	Executive Meeting
12/16/90	Welcome Banquet honoring His Holiness, Patriarch of Kiev and all Ukraine Mstyslav I	Memorial Church & Cultural Center South Bound Brook, NJ	Banquet and Reception
1/24/91	Financial Committee Meeting	Ukrainian Orthodox Memorial Church & Cultural Center South Bound Brook, NJ	Committee Member
1/24- 1/26/91	Metropolitan Council Meeting	Ukrainian Orthodox Church of USA, South Bound Brook, NJ	Council Member
1/27/91	Annual Church Meeting	Ss. Peter & Paul Ukrainian Orthodox Church Wilmington, DE	Re-Elected Auditor
2/24/91	Philadelphia District Meeting	Philadelphia, PA	Annual Meeting, Re-elected to Executive Committee
3/17/91	Ukrainian National Concert	Academy of Music Philadelphia, PA	
3/20/91	Audit	UNA - Jersey City	Semi-Annual Audit
3/21- 3/22/91	Audit	UNA - Soyuzivka	Semi-Annual Audit

I organized the following members in Branch #231 from 1981 through April, 1991.

(a)	1981	21 members
(b)	1982	51 members
(c)	1983	104 members
(d)	1984	112 members
(e)	1985	69 members
(f)	1986	56 members
(g)	1987	27 members
(h)	1988	42 members
(i)	1989	44 members
(j)	1990	49 members
(k)	as of 4/1991	12
		587 members*

*1982-1991 enrolled 587 new members in UNA representing $2,278,000 in coverage

Together with other members of the Auditing Committee I was able to audit the following departments with the following suggestions:

I. UNA JERSEY CITY, MAIN BUILDING

a. I submitted to the Supreme Executives a written report totaling six (6) pages with observations of the present building and suggestions for preventative maintenance and/or modernization recommendations. This building at the time of audit has total or partial vacancies on 4th, 5th, 6th and 15th floors, possible caused by a soft economy, cyclical market conditions, functional obsolescence and oversupply of rental space exceeding demand.

The building rental space had been turned over to a professional rental organization.

It is extremely important to keep up with ordinary preventative maintenance and ongoing modernization program. The full utilization and rental of the vacant space is a must.

II. UNA ESTATE - SOYUZIVKA

a. Manager Mr. John Flis together with his office staff was very cooperative and extended his good offices during this Audit and inspection of the facilities.

B. RECOMMENDATIONS:

1. Enlarge and modernize the present dining room to include the enclosed porch which would accommodate larger banquets, weddings and Christenings.
2. Renovate the existing patio off of the lobby for better utilization, extended use and function.
3. Extend and/or enlarge the office facilities to the area above the proposed dining room extension to accommodate space for computers, office personnel and other office purposes.
4. Develop a telephone system so that each room will have an individual telephone with the proper office equipment to bill calls.
5. Establish a definite budget for operating expenses and a separate item for capital expenses.
6. Install, in main house, new carpeting in the reception room, 1st floor hall, library and stairs to kitchen.
7. Build an indoor all weather enclosed sports complex to encourage maximum four (4) season utilization of UNA Estate.
8. Continue ongoing refurbishing of all units and particularly Kiev.
9. Install adequate computers for better management and control.

III. ORGANIZING DEPARTMENT

Concerted efforts and ideas must be implemented to reverse the loss of membership. Considerable monies have been spent over the past few years in hiring and firing paid professional sales Directors, but the results have proven to be negative and not productive equating the monetary cost. It is necessary to successfully find a productive solution to the continued attrition in membership. The membership drive and increase must be prioritized. The future of the UNA depends on a successful solution to sustaining and increasing UNA membership, which is the heart of our great fraternal.

IV. SVOBODA

Editor Zenon Snylyk together with his staff are to be commended on their efforts reflected in the only Ukrainian Daily in the Free World. The Editor and his staff were entirely cooperative during this audit.

V. THE UKRAINIAN WEEKLY

Editor-in-Chief Roma Hadzewycz and staff were very courteous throughout the audit and are to be complimented on this exemplary and timely publication.

Suggestion that due to the extremely tight office space and lack of private office for the Editor and in light of the fact that there is ample vacant space in the building, serious and immediate consideration should be given to relocating the present offices onto a portion of the vacant floor and then this would permit the expansion of the Svoboda which also is cramped.

VI. FINANCIAL DEPARTMENT:

See attached financial report.

VII. OTHER COMMENTS, ACCOMPLISHMENTS AND SUGGESTIONS:

1. Congratulations to the Supreme Officers and Assembly for their continuing efforts to update the Soyuzivka furnishings and facilities.
2. The moral and financial support of all important Ukrainian activities and Ukrainian Institutions are recognized and appreciated.
3. The UNA, not only supports the Ukrainian Organizations and Institutions in the Free World, but also the Ukrainian in Diaspora.
4. The tremendous financial support given by the Scholarship Awards help many needy Ukrainian Students.
5. Indeed, the UNA has grown into a multi-facet organization that is flexible enough to meet the ever changing needs of the Ukrainian American Community.
6. The Supreme Assembly and Executive Body is applauded and deserves accolades for the manner in which the UNA responds to the new directions dictated as time and events change.
7. Through the past year, I was favored with exemplary cooperation on press coverage on various Ukrainian-American Community events through the kind Svoboda Editor Zenon Snylyk and Editor Roma Hadzewycz of The Ukrainian Weekly, and particularly keeping the Ukrainian American Community updated on the momentous Religious and Political changes unfolding in Ukraine.
8. It never ceases to amaze me at the voluminous amount of work accomplished on the day to day basis, plus all of the unforeseen extra-curricular activities accomplished by the UNA Executive Officers, the office staff and the Editors of Svoboda and The Ukrainian Weekly throughout the year.
9. Please permit me to add my congratulations to the UNA, which is the oldest, largest and strongest Ukrainian Fraternal Benefit Institution in the world, on its 97th Anniversary, being founded on February 22, 1984.
10. The establishment of offices in Ukraine and Washington is very timely.
11. Negotiations for merger between Ukrainian National Association and the Ukrainian Fraternal Association should continue and if successful will be economical and assure an even more powerful emerging Fraternal Organization.

It is anticipated that next week an audit of the UNA Washington office will be conducted.

Звіт головного контролера інж. Анатолія Дорошенка

Моєю відповідальністю була перевірка фінансів Українського Народного Союзу. На підставі предложених і перевірених книг стверджую слідуюче:

АКТИВИ

	1990	1989
Бонди і уділи	$49,003,441	$48,861,164
Реальності	2,242,322	2,233,919
Гіпотечні позички	5,235,484	5,362,973
Позички на грамотах	598,923	612,946
Готівка	1,140,727	1,527,456
Позичка Корп. Дому УНС	6,033,401	5,320,000
Позичка Корп. ім. Д. Галичина	104,551	104,551
Друкарські і електронічні машини	280,820	296,360
Разом	**$64,639,670**	**$64,319,371**

Вище подані активи це активи визнані забезпеченевим Урядом стейту Ню Джерзі.

ПАСИВИ

	1990	1989
Резерва на покриття грамот	**$34,211,751**	**$33,822,753**
Резерва на власні фонди	**3,904,269**	**3,096,345**
Фонд забезпечення	**2,903,319**	**3,283,925**
Зниження активів, зміна валюти	**1,444,674**	**1,358,304**
Інші	**2,276,134**	**1,916,215**
Разом	**$44,740,147**	**$43,477,544**
Неопреділені фонди	19,899,523	20,841,827
Загальні пасиви	**$64,639,670**	**$64,319,371**

ПРИХОДИ

	1990	1989
Членські вкладки	$2,821,151	$2,788,950
Відсотки від:		
Бондів	$4,229,640	$4,394,476
Гіпотечних позичок	543,259	520,325
Уділів	98,154	95,840
Позички для Дому УНС	538,401	600,443
Банкових конт	131,049	84,313
Позичок на грамотах	27,632	28,658
Разом	**$5,568,135**	**$5,724,054**
Інші приходи		
Книгарня і друкарня	$1,504,174	$1,394,447
Союзівка	1,011,363	1,033,453
Піднесено вартість бондів	115,812	102,566
Прихід з продажу бондів	12,448	27,723
Прихід з продажу реальностей	0	1,670
Фонд Відродження України	149,873	0
Різні приходи	125,717	105,055
Разом	**$2,919,387**	**$2,664,914**
Загальні приходи	**$11,308,673**	**11,177,918**

РОЗХОДИ

	1990	1989
Виплачено членам:		
Дивіденди	$1,445,030	$1,475,934
Дозрілі вивінувальні грамоти	1,394,929	1,325,789
Посмертні виплати	853,493	810,600
Грошеві звороти	390,698	419,525
Різні виплати	21,274	34,372
Разом	**$4,105,424**	**$4,066,220**
Інвестиційні виплати і амортизація		
Втрата з виміни канадського доляра	$113,663	$9,027
Втрата з продажу бондів	1,812	17,900
Зниження вартости реальностей, друкарських та електр. машин	77,116	77,380
Інші виплати	30,814	49,375
Разом	**$223,405**	**$153,682**
Платні, податки і забезпечення		
Платні працівників	$550,831	$507,354
Платні головних урядників	192,549	177,973
Забезпечення і пенсія	323,076	418,662
Інші виплати	87,808	74,070
Разом	**$1,154,264**	**$1,178,059**
Канцелярійні розходи	$181,447	$189,283
Організаційні видатки	476,587	474,256
Втрати департаментів:		
Союзівка	$1,565,791	$1,585,477
Друкарня і книгарня	1,522,751	1,415,559
Свобода	524,830	213,435
Вашінґтонське Бюро	165,432	147,262
Разом	**$3,778,804**	**$3,361,733**
Конвенція, Річні наради, контроля		
Конвенція	$398,079	$4,860
Річні наради	11,097	27,495
Контрольна Комісія	6,202	3,169
Разом	**$415,378**	**$35,524**
Пожертви, допомоги, видання стипендії		
Пожертви	$176,212	$157,769
Допомоги	14,117	19,994
Видання	67,333	150,326
Стипендії	113,197	117,328
Разом	**$370,859**	**$445,417**
Різні розходи	$282,208	$207,337
Загальні розходи	**$10,988,376**	**$10,111,511**

ПІДСУМКИ

Фінансовий Відділ під керівництвом головного касира Олеся Благітки вив'язався добре із свого завдання, особливо, беручи під увагу те, що цю позицію він перебрав 1-го липня 1990 року, та на погіршення економічного стану в 1990 році.

Членські вкладки збільшилися на 32,201 дол.

Відсотки від позички Корпорації Дому УНС зменшилися на 62,042 дол.

Відсотки від інвестицій в бондах зменшилися на 164,836 дол.

Загальні приходи побільшилися на 130,755 дол.

Загальні розходи зросли на 876,865 дол., особливо через кошти Конвенції — 398,079 дол., та через втрату в сумі 113,663 дол. при виміні канадського доляра.

ЗАГАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Насамперед хочу подякувати делеґатам 32-ої Конвенції УНСоюзу за вибір до Контрольної Комісії.

В березні цього року перевів контролю Фінансового Відділу.

На перших надзвичайних нарадах Головного Уряду, був вибраний до стипендійної, статутової та фінансової комісій.

Також Екзекутива призначила мене членом Дирекції Корпорації Дому УНС і я взяв участь в її перших засіданнях, 13-го грудня 1990 р. Брав участь у нарадах чикаґської округи і продовжую бути головою 103-го Відділу УНС

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Сподіюся, що на цьогорічних нарадах Головного Уряду, Екзекутива повідомить про стан прийнятих резолюцій та рекомендацій 32-ої Конвенції УНСоюзу.

2. Підвищити інвестиції в біржу з огляду на те, що заробіток буде більший чим від бондів і дасть нам можливість покрити кошти інфляції.

На сьогодні типова найконсервативна інвестиціля має 50 відсотків свого капіталу в біржі, а наш минулорічний вклад був .46 відсотків. Час прийшов, щоби ми звернулися до професійних інвестиційних компаній за допомогою.

Звіт головного контролера Василя Дідюка

В днях від 18-23 березня 1991 року в приміщеннях УНС в Джерсі Сити, відбулася річна перевірка діловідства і праці УНС та його окремих відділів: Загальна адміністрація, організаційний і фінансовий відділ, корпорація будинку, видавництво, Союзівка, братська діяльність, бюро у Вашінґтоні і інш. Для справності праці Контрольна Комісія в складі п'ятьох її членів розподілює між собою контролю окремих ділянок, а на закінчення узгідниввши між собою, подає свої спостереження й зауваги та пропозиції для Головної Екзекутиви на річне засідання Головного Уряду УНС. До членства УНС і української громади Контрольна Комісія звертається із закликом і інформаціями про його загальновсебічний стан.

Я переводив контролю Видавництва „Свобода", відділ братської діяльности і в Канаді канцелярію т. зв. К„Чіф ейдженс", де зберігаються копії документів канадської частини УНС для державної канадської контролі. В міру можливості і часу, я з іншими контролерами брав участь в контролі „Союзівки" і корпорації Дому. Перед контролею я зустрічався з окремими керівниками Видавництва, з якими було обговорено проблеми, що відносилися до їхньої праці.

Адміністрація видавництва

Невтомним і довголітнім керівником адміністрації Видавництва є пані Люба Лапичак-Леськів. У її досить обширну працю входить: відповідальність за загальну адміністрацію Видавництва „Свобода", „Український Тижневик", дитячий місячник „Веселка", календар-альманах, різні замовлення, друкарські роботи інш. та нагляд за: (видавничі справи, кошториси, калькуляції, замовлення матеріялів для друкарні і експедиції; б) канцелярійна ділянка-книгоовдства, кореспонденція, статистика; формальності передбачені законами-податки, забезпечення (асекурації), поштові справи. Під її керівництвом працюють інші особи, що відповідають за окремі ділянки праці, як: відділ оголошень-телефонічна централя, книговодство і кореспонденція-картотека передплатників, інкасування грошей за передплату, адміністрація „Свободи", „Українського Тижневик", „Веселки". Про все це з великим досвідом і знанням інформувала п-і Лапичак, а підтвердженням цього є акуратна, можна б, додати взірцева праця адміністрації. Уведення компюторської системи адресаря і рахунків з передплатниками будуть сприяти ще кращій роботі.

Друкарня Видавництва „Свобода"

За технічну і справну ділянку праці Видавництва відповідає досвідчений її керівник Степан Чума. Друкарня друкує щоденник „Свободу", англомовний „Український Тижневик", дитячий журнал „Веселка", календар-альманах, та виконує всі замовлені друкарські роботи. Редакційний склад щоденника „Свобода" очолює довголітній її редактор Зенон Снилик. Треба ствердити, що на сьогоднішній час „Свобода" є найстаршим в світі українським щоденником, що вже без перерви появляється понад 95 років, та є важливим середником масової інформації для української спільноти на північно-американському континенті і у вільному світі. Набирає вона особливої уваги тепер в Україні. Тим самим на редакційний апарат „Свободи" припадає особлива відповідальність за досконалість її технічного оформлення і високий журналістичний рівень друкованих матеріялів. Редакція англомовного „Українського Тижневика", якого головним редактором є молода енерґійна пані Рома Сохан-Гадзевич, що із своїми молодими співредакторами поставила газету на високому рівні, що знайшла признання не тільки в англомовних читачів, а також у політичних колах Америки і Канади.

Більше про „Український Тижневик" подасть головний контролер Тарас Шмаґала у формі певних пропозицій. Дитячий місячний журнал „Веселка", що появляється вже понад 30 років під незмінним керівництовм відомого публіциста і письменника проф. Володимира Барагури з допомогою деяких дописувачів, допомагає батькам і українським школам виховувати дітей в українському дусі та навчанням української мови. З огляду на помітне зменшення передплати „Веселки", звертаємося до батьків, шкіл українознавства та цілоденних українських церковних шкіл збільшити передплату і тим самим охопити більше дітей-читачів „Веселки".

Редакторові З. Сниликові треба зложити признання за добре редаґування і підбір цінних матеріялів до щорічних календарів.

Книгарня „Свободи"

Книгарню „Свободи" фахово і віддано та з любов'ю до української книжки провадить пані Гарасимчук. У відносно короткому часі вона вложила багато праці і там змінилось дуже багато на краще. Зібрано і упорядковано власні і чужі видання. Надруковано каталог з цінами книжок, що дає змогу вчасної обслуги покупців українських і англомовних видань. Зібрані й упорядковані архівальні матеріяли УНС та чисельні знімки у багатьох азбучно-понумерованих альбомах. Підкреслюю це з признанням, бо книгарня Видавництва „Свободи" повинна, а зокрема у теперішньому часі, коли відвідувачі з України, шукаючи за книжками різного роду і жанру, повинні знаходити її в нашій книгарні.

Докладні цифрові дані прибутків і видатків Видавництва подані у звітах екзекутивних урядників. Перевірка касових книжок ствердила їх точність у прибутках і видатках. До звіту залучую викази читачів періодиків у цьому звітовому році та видання календаря. Відповідні рекомендації щодо Видавництва Контрольна Комісія подасть під час різних нарад УНС та запропонує відповідні резолюції.

Відділ Братської Діяльности

УНС — це братсько-запомогова установа, тому її братська діяльність передбачена у статуті. Її теперішнім керівником-координатором праці є п. Андрій Воробець, який робить всі старання, щоби нав'язавши тісніші зв'язки з відділами УНС, українськими школами, молодіжними організаціями, та в загалі з українськими громадами в Америці і Канаді. Тепер цей відділ одержує сотки листів ід дітей з України з проханням пов'язати їх з дітьми в Америці для переписки. Безперечно, що це благородна справа і її треба піддержати. Однак конечним є активізувати працю братської діяльности у наших громадах, у тісному пов'язані з організацією нових членів. На нашу думку для цього є конечним посилити особистий зв'язок з відділами і українськими громадами на місцях.

Канадська канцелярія

Вона приміщується в домі секретарки 452 Відділу УНС в Торонто пані Ярослави Зорич, яка є т. зв. „чіф ейдженом", перебравши це завдання по смерті свого чоловіка сл. п. Богдана Зорича-заслуженого союзового діяча. В цій канцелярії зберігаються копії місячних виказів канадських відділів за департаментами старших і молодших та членами екцидентового забезпеченняк, викази депозитів, державних бондів та інших канадських інвестицій, головна книга, книга морґеджів, книга позичок та членські грамоти та інша кореспонденція з Асекураційними Департаментами в Оттаві і провінціях, що ї провіряють. Все це знаходиться понумероване і закодоване в найкращому порядку.

10.294.000 дол. канадського майна УНС є забезпечені у державних бондах Канади, в електровнях (Гайдро) і банках в провінціях: Онтаріо, Квебек, Манітоба, Саскачеван, Нова Шкотія, Брітійська Колюмбія, Ню Бронзвік, Прінц Едвард. Про УНС в Канаді звіти подадуть на річних нарадах її канадські члени Головного Уряду.

Побіч моєї праці головного контролера, я постійно стараюся держати тісний зв'язок з нашими відділами, їхніми секретарями. Беру участь у нарадах Торонтонської Округи УНС, яких в цьому році відбулося дві. На весну цього року запляновано скликати ширші наради відділів УНС Торонтонської і Ніяґара Фальської округ, з метою активізувати організаційну працю.

ВИКАЗ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ"

березень 1991

Члени УНС	4.808
Передплатники	6.790
Дарові і виміна	238
Летунська пошта	36
Кольпортаж	246
Разом	**12,118**

ВИКАЗ ЧИТАЧІВ „ЮКРЕНІЄН ВІКЛІ"

Передплатники	8.297
Дарові і виміна	472
Летунська пошта	79
Кольпортаж	161
Разом	**9.009**

ВИКАЗ ЧИТАЧІВ „ВЕСЕЛКИ"

Передплатники	931
Дарові	31
Летунська пошта	1
Разом	**963**

КОШТИ ВИДАННЯ АЛЬМАНАХА НА 1991 Р.

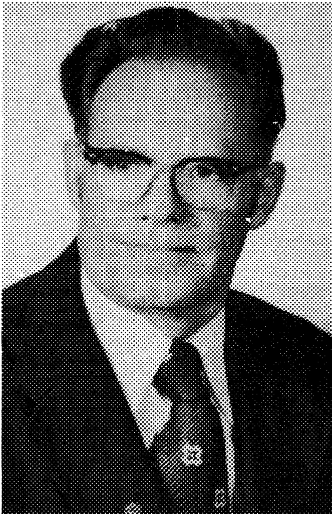
Формат: 6x9
Сторінок: 256 + обкладинка
Обкладинка: м'яка
Наклад: 12,000

Склад	$ 3,425.00
Ломка	595.00
Папір до комп., кваси, тощо	550.00
Папір, друк, переплет	17,200.00
Обкладинка	450.00
Бронзові і зворотні коверти	1,481.88
Цінники, листи до секр. і підпр.	295.00
Висилка листів	65.00
Адресування	75.00
Пакування і експедиція	2,940.51
Кореспонденти і редакція	1,500.00
Пошта	2,493.43
Пошта — Канада	1,652.22
Адміністрація	300.00
Комісове	1,083.30
Разом	**$34,106.34**

Приходи до 3/15/1991

Оголошення	$5,639.10
Альманах	30,228.97
Пресовий Фонд	6,635.20
Разом приходи	**42,503.27**
Кошти видання	34,106.34
ЧИСТИЙ ДОХІД	**$8,396.63**

Звіт головного контролера Степана Гавриша

Перед тим заки приступлю до звітування з проведеної Союзової контролі, вважаю за свій обов'язок висловити щиру подяку делеґаткам й делеґатам 32-ої Конвенції УНСоюзу, які віддали свої голоси, щоб я був переобраний на пост головного контролера. Всім моя щиросердечна подяка.

Для інформації подаю, що перше засідання новообраної Контрольної Комісії під час 32 Конвенції відбулося 15-го вересня 1990 року, де на пропозицію ред. Василя Дідюка К.К. уконстантувалася в такому складі: Василь Пастушок — голова, інж. Анатолій Дорошенко — заступник голови, Степан Гавриш — секретар, ред. Василь Дідюк і проф. Тарас Шмаґала — члени.

Повертаючись до звіту з переведеної контролі в часі від 8-го до 11-го листопада 1990 року, а відтак від 18-го до 23-го березня 1991 року, моїм завданням було провірити діловодство Відділів Рекордового й Організаційного. В зв'язку із цим, починаючи контролю, як піврічну, так і річну, я відбув зустріч-конференцію із керівниками згаданих департаментів, а саме головним предсідником панею Уляною Дячук, яка є відвічальна за цілість праці Організаційного Відділу, та головним секретарем Володимиром Соханом — керівником Рекордового Відділу. Від обидвох членів Екзекутиви одержав вичерпні інформації про загальну працю згаданих Відділів, та пляни на майбутнє.

Рекордовим Відділом, як вже сказано керує і є відвічальним за нього головний секретар Володимир Сохан, який має до помочі добре вишколених та відданих працівників. Праця цього Відділу під кожним оглядом є зразковою. Відділ провадив багатогранну працю у всіх ділянках, а саме вів широкозакроєну кореспонденцію з відділовими секретарями. В дальшому Рекордовий Відділ справно і вчасно полагоджував справи видачі нових грамот, виготовлення виказів та повідомлень про платність вкладок, як й багато інших справ повної обслуги забезпечення членів. До поважного успіху праці рекордового Відділу слід відмітити те, що після наполегливого кількалітнього старання в звітовому часі впроваджено нову клясу пенсійного забезпечення. Також в тому часі впроваджено нові межі віку та сум забезпечення без лікарського бадання до 100.000 долярів, а з лікарським баданнням без обмежень. Тим самим, хто має фінансові засоби, може набути забезпечення в Союзі на мільйон й більше долярів.

СПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ:

Від службовички Організаційного Відділу пані Варвари Бачинської одержав відповідні матеряли про які питав і на підставні цього заподаю слідуюче:

1. Організаційний Відділ веде статистику нових членів придбаних відділовими урядовцями, як також професійними організаторами.
2. Провадить картотеку осіб, які приєднують нових членів із заподанням кляс і сум забезпечення.
3. Приготовляє кожного місяця звідомлення про організаційну працю поодиноких Округ Америки й Канади.
4. Плянує наради в Округах, які відбуваються двічі в році — Річні й Організаційні.
5. Веде обрахунок вислідів річних здобутків Округ. На підставі того признається „бонуси та інші нагороди" за найкраще виконання квот.
6. Постачає відповідні пропагандивні матеряли-оголошення для радіостанцій Америки й Канади.
7. Веде переписку з поодинокими Округами.

Якщо говорити про організаційні успіхи в приєднуванню нових членів, то звітовий рік був конвенційним і по традиції делеґати їдуть на Конвенцію не з „порожніми руками" і привозять аплікації нових членів. Завдяки тому в 1990 році придбано 1.601 членів забезпечених на імпозантну суму 9,432.00 долярів.

Слід підкреслити, що придбання заподаного числа нових членів Союз одержав завдяки жертвенній та відданій праці невтомних відділових секретарів та інших урядовців. Не можна поминути і членів Головного Уряду, які також доложили свої „цеголки" до того числа нових членів. Належить згадати, що Екзекутивний Комітет багато надій покладав на „професійних організаторів", але їхні успіхи були мінімальні.

Кромі переведення контролі згаданих департаментів, я мав нагодду разом з головою К. Комісії Василем Пастушком переглянути всі поверхи Союзового Дому. Стверджено, що поважна частина поверхів є невирентувана-порожна. Екзекутива докладає всіх зусиль у тій ділянці, але, на жаль, нові сусідні будівлі є конкуренцією для нас. В зв'язку із цим зменшився в звітовому році прибуток з ренту.

З головою К. Комісії Василем Пастушком і редактором Василем Дідюком ми відвідали Оселю УНСоюзу „Союзівку", де переведено контролю. Стверджено переведення поважних ремонтів-перебудови. Завдяки цим уліпшенням та професійній праці менаджера Івана Флиса молодшого „Союзівка" є одним з найкращих відпочинкових ресортів Америки.

Також з Василем Пастушком ми відвідали Канцелярію УНСоюзу в Вашинґтоні, директором якої є головний радний Євген Іванців, а секретаркою панна Марійка Ліщак.

Як головний контролер на доручення головного предсідника пані Уляни Дячук репрезентував УНСоюз під час Сумівського Здвигу на Оселі СУМА в Еленвіл, Н.Й. 2-го вересня 1990 року. Також на доручення предсідника був учасником Конґресу Братських Союзів Пенсилвенійського стейту, який відбувся в Філядельфії в днях 22-23 жовтня.

МОЯ СОЮЗОВА ПРАЦЯ:

Очолюю 83-ий Відділ ім. Івана Франка від 1953 року. Очолюю Метрополітальну Округу Філядельфії від 1962 року. Округа в звітовому часі здобула 27 разів чемпіонат за придбання найбільшого числа нових членів на протязі цих років. За ці успіхи цією дорогою висловлюю щиру подяку всім секретарям та відділовим урядовцям за жертвенну та гармонійну співпрацю. Спеціяльна подяка належиться чемпіонові Союзу, голові К. Комісії Василеві Пастушкові за придбання 45 нових членів. Моя „цеголка" для розбудови Союзу виносила 13 нових членів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Пропоную Екзекутивному Комітетові змінити систему радієвих союзових оголошень. В оголошеннях повинні бути згадані голови Округ і поодинокі секретарі, до яких належить звертатися за порадою в справі забезпечення в Союзі, а не лише до Головної Канцелярії Союзу.

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНС

ЗМІНИ В АКТИВНОМУ ЧЛЕНСТВІ ЗА 1990 РІК

Стан активних членів з 1-го січня 1990 р.	43,256
Нові члени приєднані в 1990 році	1,601
Разом	**44,857**

Втрати членства у 1990 році:

Суспензи	+ 582
Грошові звороти	803
Виплати за Е грамоти	1,099
Сплачено вкладки за Р грамоти	1,324
Смертні виплати	868
Інші втрати	215
Разом втрати	**3,727**
Стан активних членів з 31-го грудня 1990 року	41,130

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1990 р.	Стан членів з 12.31.1990 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	10,387	10,226	- 161
Дорослі	26,915	25,078	-1,837
Грамоти АДД	5,954	5,826	- 128
Разом	**43,256**	**41,130**	**-2,126**

ВСІ ЧЛЕНИ

	Стан членів з 1.1.1990 р.	Стан членів з 12.31.1990 р.	Прибуток, або втрата
Молодь	17,822	17,803	- 19
Дорослі	46,287	44,996	-1,291
Грамоти АДД	5,954	5,826	- 128
Разом	**70,063**	**68,625**	**-1,438**

СТАН ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З 31-го ГРУДНЯ 1990 Р.

	Число членів		Їх сума забезпечення
Молодь	10,226	$	22,735,832
Дорослі	25,078		58,264.350
Акцидентові грамоти	5,826		29,130,000
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	7,577		7,686,617
Дорослі на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	19,918		20,421,334
Разом усі члени	**68,625**	**$**	**138,238.133**

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

(Стан з 31-го грудня 1990-го року)

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

Кляса	Число членів
Кляса 1 Т-16	113
Кляса 2 Р-70	89
НОВІ КЛЯСИ	
Кляса Е-18	1,969
Кляса Е-20	2,246
Кляса Е-65	268
Кляса Е-65-SP	383
Кляса Р-20	3,236
Кляса Р-65	152
Кляса ТР-65	1,199
Кляса W-SP	369
Кляса W	26
Кляса Т-23	176
Разом активних членів	**10,226**
Члени на випл. заб. і на безпл. продовженні	7,577
УСІХ ЧЛЕНІВ ДЕП. МОЛОДІ	**17,803**

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

Кляса	Число членів
Кляса 1 — Старий рід забезпечення	7
Кляса 0 — Р-70	33
Кляса Т	424
Кляса W	8,543
Кляса W-SP	357
Кляса Р — 20	6,153
Кляса Е — 18	9
Кляса Е — 20	5,505
Кляса Е — 65	1,675
Кляса Е — 65 — SP	197
Кляса Р — 65	794
Кляса DP — 60	123
Кляса DP — 65	657
Кляса Т — 5	103
Кляса Т — 10	468
Кляса DT — 30	4
Кляса ART	26
Кляса ADD	5,826
Разом активних членів	**30,904**
Члени на випл. заб. і на безпл. продовженні	19,918
УСІХ ЧЛЕНІВ ДЕП. ДОРОСЛИХ	**50,822**
РАЗОМ УСІХ ЧЛЕНІВ 31-го ГРУДНЯ 1990 р.	**68,625**

КАНАДА

НОВІ ЧЛЕНИ В КАНАДІ В 1989 І 1990 РОКАХ

	1989	1990
Молодь	38	68
Дорослі	57	57
Акцидентові грамоти	20	24
Разом	**115**	**149**

ПОРІВНЯННЯ СТАНУ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

РОКІВ 1989 І 1990

	Стан членства 12.31.1989	Стан членства 12.31.1990	Прибуток, або втрата
Молодь	1,106	1,071	- 35
Дорослі	2,766	2,541	-225
Акцидентові грамоти	1,075	999	- 76
Разом активні члени	**4,947**	**4,611**	**-336**
Грамоти на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	1,018	1,091	+ 73
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	**5,965**	**5,702**	**-263**

Звіт головного контролера Тараса Шмагали

Thank You!, the delegates to the 32nd Convention of the Ukrainian National Association, for once again electing me to the Supreme Assembly. It wasn't easy and I'll remember all of your support.

This report will reflect my activity as I start my seventh term as a member of the Supreme Assembly. This report will vary slightly from my reports as an Advisor since I am now mandated to make specific comments on the areas which I audit. However it will follow the outline which I established 25 years ago, divided into three categories:

A. Activity For The Ukrainian National Association
B. Civic Activities
C. Results Of Audit And Comments For The Good Of The Association

A. Activity For The Ukrainian National Association

1. President Branch 356 Zaporoshka Sitch-Cleveland, Ohio.
2. Director of the UNA Urban Renewal Corporation.
3. Completed audit of The Ukrainian Weekly.
4. Participating in meetings of Cleveland and Youngstown District Committee.
5. Participating in meetings of the Supreme Assembly.
6. Participating in meetings of the Auditing Committee.
7. Member of the UNA Scholarship Committee.
8. Continued contact with President Diachuk and Director Iwanciw in the operation of the UNA Washington Office.

B. Civic Activities

1. Executive Vice-Chairman of the Cuyahoga County Republican Executive Committee.
2. Vice Chairman-Board of Directors-KASHTAN-Ukrainian Dance Company.
3. Secretary-Treasurer, Ohio Public Transit Association.

C. Results Of Audit And Comments For The Good Of The Association.

During the organizational meeting of the Auditing Board I requested to audit The Ukrainian Weekly and the Finance Department. In March of 1991 I spent four days at our main office in Jersey City to conduct such an audit. Following is the result of that effort.

1. The Ukrainian Weekly

This was the very first time in the 25 years of my activity on the Supreme Assembly that I was able to spend any significant time learning about the operation of The Ukrainian Weekly. I have always been impressed with the product. It is without question an excellent newspaper. After viewing the production methods, equipment and working conditions, I am even more impressed with the product. Believe me, it is a good paper because the people who produce it are good people, who do good work. Good work, in spite of the fact that they are working with antiquated equipment, and in an organizational atmosphere that needs to be updated. In order to correct some of these problems I feel the following are some policy issues which should be addressed:

a. Equipment and Physical Plant

Using modern day standards for newspaper production The Weekly is operating in the Dark Ages. Although the printing presses themselves are probably sufficient, the method used to produce the actual plates that go on the presses is simply terrible. It should be noted that it is the same method used to produce SVOBODA and although I did not audit that operation, the same concerns apply. The process requires many more man(person) hours of effort than modern day methods, much of which has to be done by editors, who should be doing something more productive than proofreading. Our association executives and the editors of the paper have started the process of evaluating a potential replacement system. It is important that this process be conducted with the help of experts who are not trying to sell a specific system. Every salesman will tell you that his product is really the one that's best for you. We really should retain a consultant who is not selling anything, who could make a specific recommendation. With all of the other issues our Executive deal with on a daily basis this project could become a second tier item. Hopefully it will be given the proper priority, because both the WEEKLY and SVOBODA need it badly.

b. Organization

Who's in charge? Well, when asking that question at the WEEKLY you really have to be very specific as to what part of the operation you are asking about. Our excellent editor Roma Hadzewycz is certainly in charge of the editorial functions and produces a great product. However, she has little or no control over circulation and advertising, and the WEEKLY budget is lumped together with that of SVOBODA. Again, as with so many other functions at the UNA, the operation has functioned with the President making most important final decisions. The organization has gotten too big and its functions too complex to allow that type of management to continue. I suggest the following:

1. One person, the Editor, reporting to the President, be put in charge of all aspects of the operation.
2. Goals and objectives should be developed and agreed upon by the Editor and our President.
3. Accounting procedures be developed to separate the WEEKLY from SVOBODA.
4. A budget, based on the goals and objectives, be developed by the Editor and approved by the Executive. This budget would then be controlled by the Editor.
5. Increases in advertising and circulation would be credited to the WEEKLY budget.
6. A yearly evaluation be conducted based on meeting the goals and objectives and operating within the budget.

A radical approach, not really. It is just good **management** and could be in place by the next calendar year.

c. Content and Size

Is the WEEKLY providing our community with the news that it wants? Probably, but we have not scientifically looked at that. Maybe that is because we have a captive audience, but probably it is because we've just been so busy improving the quality of the paper. At any rate, during my audit I took the time to do a quick, very unscientific study of content. The Editor and I agreed on twelve categories (I won't name them all), and I reviewed five issues, measuring column inches of each category. To no-ones surprise, news from Ukraine was given over thirty percent of the space. On the other hand there was not one inch on sports, simply because we have not found a correspondent interested in writing about sports. What did that process prove? Really not much except that we should be conscious of what is put in the paper and be sure it is what the readers want. Roma Hadzewycz will soon be running a reader survey which I'm sure will be more valuable and aid in future planning.

If there is a problem with content, part of it can be attributed to timeliness and availability of space. Each issues is limited to sixteen pages. Many times the Editor would like to print articles but is forced to delay or eliminate them, because there is just no space. In the process of up-dating equipment it is important that the Editor be given equipment enabling her to expand certain issues when quality material is available. Especially since additional mailing and paper costs appear to be minimal.

D. Conclusion

Although there is no question that the WEEKLY is the best paper of it's type produced in the U.S. and Canada, there is still much to be done that will make it better. Even though it will continue to need subsidy to survive we must treat it like a business venture and reorganize with one person in charge. A budget set by the executive should control its operation and increases in circulation and advertising would be credited to its operation. Pre-printing production equipment must be updated and an additional press module should be purchased to facilitate increasing the size of the paper up to 24 pages. I will watch with interest the progress on these suggestions.

2. Finance Department

For approximately one full day I reviewed the records of the Finance Department and discussed them with Treasurer Alex Blahitka and fellow Auditor Anatole Doroshenko. I found everything to be in order and concurred with some specific recommendations on money management which will appear in Mr. Doroshenkos' report.

The details auditing of the Finance Department should be left to a qualified C.P.A. Quite frankly no one on the Auditing Board has the qualifications to do a full audit in this area. The U.N.A. does in fact have a qualified C.P.A. who has been retained by the Executive to audit and prepare reports for the State Departments of Insurance and for the Supreme Executive. Unfortunately, our auditor, through no fault of his own, has never had any contact with the Auditing Board. At my request, Mr. Stefan Kaczaraj C.P.A. met with the full Auditing Board, to discuss his work and our relationship. I found Mr. Kaczaraj to be a highly qualified professional. All indications are that he is doing an excellent job for the U.N.A. However, there is also no question in my mind that he should, at least in part, also be reporting periodically to the Auditing Board. In many operations our size the Auditing Board in fact hires the auditor and he reports directly to that Board. I do not feel this is necessary in our Association. However, I do feel that the full Auditing Board should meet with Mr. Kacaraj annually and receive from him an up-date of his efforts. This update should also contain a detailed "management letter" which would contain his suggestions for improving our operations. I look forward to positive action on the part of our Executive Committee in this regard.

3. 100th Anniversary

I could not conclude this report without making one final, but very important suggestion. As we approach the 100th Anniversary of our Association, it is clear to me that if we do not act immediately to prepare for it's celebration, we will not celebrate it properly. We owe it to our founders and their followers to properly record and publicize their accomplishments. There are records and individuals who still remember! Someone has to work full time to bring it all together by 1994. I recommend that the Ukrainian National Association retain a full time historian immediately, to prepare for the 100th Anniversary celebration. I will pursue this issue vigorously at our forthcoming Supreme Assembly meeting.

ЗВІТ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

В. Пастушок висловив свою подяку членам Екзекутиви головному предсідникові Уляні Дячук, головному секретареві В. Сохановi та головному касирові О. Благітці як і головним редакторам Р. Гадзевич та З. Сниликові та їхню співпрацю і поміч у переведенні перевірки.

Контрольна Комісія. Тому що не було додатків, ані запитів до Контрольної Комісії Звіти Контрольної Комісії прийнято одноголосно.

Василь Пастушок, як голова Контрольної Комісії подав внесок, щоб прийняти всі звіти представлені на річних нарадах. Цей внесок підтримав С. Гавриш і збори прийняли всі звіти нарад.

9. ЗВІТ КЕРІВНИКА ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВОГО ВІДДІЛУ

Головний предсідник Уляна Дячук, представила на пообідній сесії новоприйнятого керівника забезпеченевого відділу, який мав би зайнятися побудовою професійного відділу продажу забезпечення. Пані Дячук у своїм короткім слові представила пн. Боба Кук, як людину досвідчену в ділянці асекурації, котрий має десять років праці за собою. В цім часі він дістав багато нагород за успішну продаж асекурації. Від 1988 року він провадить своє власне підприємство в тій ділянці. Ми його прийняли з надією, що він поможе розбудувати в Америці і Канаді сильний і модерний відділ професійних продавців для УНСоюзу. Наша будучність лежить у модернізації способу продажі асекурації і виробленні нових продуктів асекураційних, як і теж приєднання більше членів до УНСоюзу.

Після звіту керівника забезпеченевого відділу головний предсідник У. Дячук подякувала йому за дуже інформативний звіт і попросила присутніх голоситися до дискусії. До дискусії голосилися: Г. Пашен, В. Ліщинецький, д-р Н. Олесницький, Б. Лучків та Е. Іванців.

Г. Пашен до Б. Кук: Як довго забере, щоб зорганізувати новий відділ продажі?

Б. Кук: На мою думку 5-7 років забере, щоб створити цей новий відділ. Будемо робити це поступово, залежно від числа професійних продавців, що нам удасться найняти.

Г. Пашен до Б. Кук: Якщо будемо продавати поліси інших компаній і вони будуть нам платити комісове, чи це не буде збільшувати кошти обезпечення нашим членам?

Б. Кук: Ціни обезпечення будуть такі самі, дана компанія буде поносити ті кошти.

Б. Ліщинецький до Б. Кук: Хто буде відповідати за поліси закуплені в інших компаніях. Ми, чи та компанія, де поліса буба закуплена?

Б. Кук: УНСоюз буде відповідати за свої поліси, а компанії, в котрих наші члени закуплять асекурацію, будуть відповідати за свої поліси. Ми будемо мати до діла тільки з високоякісними компаніями, і не передбачаємо жодних проблем.

Б. Лучків до Б. Кук: Яка роля буде секретарів, коли будемо мати професійних продавців?

Б. Кук: Секретарі будуть діставати комісове і вищі заплати за нових членів.

Е. Іванців до Б. Кук: Чи члени, котрі закуплять асекурацію в інших компаніях будуть числитися нашими членами? Чи це буде діло між УНСоюзом та іншими компаніями, як це розуміти?

Б. Кук: Всі будуть нашими членами в УНСоюзі. Продаж асекурації інших компаній буде діло між УНСоюзом та тими компаніями.

Д-р Н. Олесницький до Б. Кук: Я хотів би, щоб всі що купують поліси в інших компаніях, теж купували полісу в УНСоюзі. Наші секретарі старіються, чи на Вашу думку злучення відділів у дуже великі відділи дасть можливість розгорнути більш активну братську діяльність?

Б. Кук: Практика показує, що всі братські установи котрі просперують, мають багато членства і є центром братської і товариської діяльності. Чим більше членство зв'язане з установою тим кращий успіх.

Е. Іванців до Б. Кук: Це правда, що братська діяльність повинна бути центром кожного відділу, але на жаль наші члени належать до багатьох українських організацій і я не думаю, що великі відділи нам розв'яжуть проблему братської активности.

В. Пастушок до Б. Кук: Прошу вияснити „Long Term Care Policies".

Б. Кук: Ці поліси покривають кошти опіки у старечім домі чи кошти пов'язані з довгими важкими хворобами. Ця форма забезпечення є чим раз більш конечна, бо статистики виказують, що населення в Америці старіється. Ми мусимо дати нашим членам можливість і доступ до цього забезпечення.

Валиться...

(Закінчення зі стор. 2)

українські патріотичні маси з морем синьо-жовтих прапорів на вулицях Києва чи Львова, так наші земляки на всіх просторах України будуть радіти з нашої успішної демонстрації у Вашінґтоні для підтримки в завершенні закріплення Української Самостійної Держави.

В цій історичній рішальній хвилині припинім усякі можливо й оправдані внутрішні непорозуміння і виступім разом одним монолітом, щоб вплинути на державне правління ЗСА, на президента Джорджа Буша визнати демократичну Українську Самостійну Державу. В додатку робім все можливе: пишім листи, висилаймо телеграми, телефонуймо до Білого Дому та до наших конґресменів і сенаторів з проханням і з вимогами (ми ж льояльні громадяни ЗСА, платники податків і виборці), щоб Уряд ЗСА визнав самостійність України, бож наша Батьківщина так, як і прибалтійські країни ніколи добровільно не ввійшли в т. зв. Совєтський Союз.

Спогад про батька

(Закінчення зі стор. 2)

усяких нових технічних винаходах. Мені здається, що не було речі, яку батько не вмів би зробити.

Та найважливіше — це його відверта натура й оптимізм, що приваблювали і гуртували навколо нього людей. Вроджене почуття гумору, дотепність, вміння знайти комічну сторону у будь-якій ситуації, дуже допомагали в житті йому і всім, хто його оточував.

З розповідей батька мені особливо запам'яталося кілька випуклих, яскравих фактів. Вони відкриваються цією страшною анекдотою, що торкається усіх українців у таборах. Я відтак зустрічала її у збірках, виданих за кордоном, але батько запевняв, що сам це чув. Отже, коли у 1948 році у табір привезли тих бандерівців, які наївно повірили в пробачення, їх питає вартовий на прохідній: „Сколько лет получил?" — „25". „Что же ты такое страшное сделал?" „Ничего". — Ну, не ври, если бы ничего, самое большее получил бы 10!".

Та іронія не була йому притаманною. Батько зорганізував у лікарні оркестру, що складалася переважно з мандолін (які вдалося роздобути). Співв'язні, особливо молоді, вправляли завзято і радо виступали. Під час однієї з репетицій два співучасники відкликали батька і попросили безупинно грати, а якби хто питав, не казати, що вони виходили. Виявляється, вони мали завдання знищити сексота з-поміж кримінальних зеків, через якого загинуло багато політичних. Вони втопили його у вбиральні. Відомо, що правління таборів спеціяльно насилало злочинців — кримінальників на політичних в'язнів.

Нарешті, почалися звільнення, і черга дійшла до батька. Можна уявити, з якою радістю він схопив післані з дому на дорогу гроші, документи зі спеціяльним паспортом „судимость снята" і потянувся до поїзда. Та давно відвиклого від совєтського життя вільного громадянина відразу обікрали. Безмежною була його розпука — знову повертатися на ніч у табір! На щастя, в установі, куди його післали, знайшовся людяний майор, який за декілька годин виробив йому новий паспорт.

Після одинадцяти років батько повернувся додому, з підірваним здоров'ям, з загубленими найкращими роками життя, з свідомістю, що тяжко були скривджені його рідні, які мусили самі радити собі в житті, як могли. Тюремний лікар казав йому, що він не сміє міняти клімат, бо з його хворобою, найдалі за рік, помре. Батько відповів, що краще проживе тільки рік, але на рідній землі. Прожив ще двадцять, напевно, завдяки старанням мами, що готувала якісь ліки з алое, меду і т.д. — це, напевно, знають рідні багатьох колишніх ГУЛагівців.

ПРОГРАМА
ХХ. КРАЙОВОГО ПЛАСТОВОГО З'ЇЗДУ

5-6-го жовтня 1991 р.

На Оселі Українського Народного Союзу „Союзівка"

П'ятниця, 4. жовтня 1991р. (пополудні)

7:00 - 10:00	РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ - бібліотека
8:00 - 10:00	НАРАДИ ПІДГОТОВЧИХ КОМІСІЙ

Субота, 5. жовтня 1991р.

8:00 - 10:00	РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ
10:00 - 12:00	1. ВІДКРИТТЯ ХХ. КРАЙОВОГО ПЛАСТОВОГО З'ЇЗДУ
	2. ВИБІР ПРЕЗИДІЇ З'ЇЗДУ
	3. СЛОВО ПРЕДСТАВНИКА ГОЛОВНОГО ПЛАСТОВОГО ПРОВОДУ
	4. СХВАЛЕННЯ ПОРЯДКУ НАРАД, ПРАВИЛЬНИКІВ З'ЇЗДУ І КОМІСІЙ
	5. ОДОБРЕННЯ ПРОТОКОЛУ XIX. КРАЙОВОГО ПЛ. З'ЇЗДУ
	6. УСНІ ДОПОВНЕННЯ ДО ДРУКОВАНИХ ЗВІТІВ
	7. ЗВІТ ГОЛОВИ КПРади
	8. ВИБІР КОМІСІЙ : Виховної (окремо для УПН і УПЮ), Таборової, Номінаційної, Господарсько-Бюджетової, Статутової, Верифікаційно-мандатної, Пластприяту, Резолюційної,
12:30 - 2:00	ОБІДОВА ПЕРЕРВА
2:00 - 3:30	9. ЗАПИТИ І ДИСКУСІЯ НАД ДІЯЛЬНІСТЮ КПС
	10. ЗВІТ ВЕРИФІКАЦІЙНО-МАНДАТНОЇ КОМІСІЇ
	11. УДІЛЕННЯ АБСОЛЮТОРІЇ уступаючій КПС і уступаючим членам КПРади
3:30 - 7:00	12. НАРАДИ
7:00 - 9:30	СПІЛЬНА СВЯТОЧНА ВЕЧЕРЯ З ПЛАСТОВОЮ ПРОГРАМОЮ

Неділя, 6. жовтня 1991р.

7:00 - 8:15	СНІДАННЯ
8:30 - 9:30	СЛУЖБА БОЖА (збірка в однострояx в церкві 8:25)
10:00 - 12:00	13. ЗВІТИ КОМІСІЙ: а. Виховної (УПН і УПЮ)
	б. Таборової
	в. Господарсько-Бюджетової
	г. Пластприяту
	ґ. Резолюційної
	14. ЗВІТ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ для розглянення проєктів на зміну статуту
	15. ЗВІТ НОМІНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
	16. ВИБІР КПСтаршини і КПРади - ЗАПРИСЯЖЕНННЯ КПС І КПР
	17. ВНЕСКИ, ЗАПИТИ та РІЗНЕ
	18. ЗАКРИТТЯ ХХ. КРАЙОВОГО ПЛАСТОВОГО З'ЇЗДУ

Десятиліття священства о. Павла Лабінського

Найбільшою гідністю і достоїнством, яким Бог може наділити людину землі, є покликання до священичого стану. Тому ця гідність Божа не є тимчасова, але вічна, бо дана людині самим Богом.

Саме таким гідним і ревним священиком є наш парох церкви Різдва Пресвятої Богородиці в Ню Бронсвік, Ню Джерзі, о. Павло Лабінський, якого десятиліття священослуження Богові і народові ми відзначали 23-го червня ц. р.

З ініціятиви голови Церковної Ради Мирона Гатали створено Святковий Комітет під головством інж. Дмитра Демедюка, щоб гідно і урочисто відзначити невтомну працю о. Павла для нашої Української Католицької Церкви та громад Ню Бронсвік і Менвіл.

Неділя, 23-го червня, стала незабутнім днем в нашій парохії. Церква наповнялась парохіянами та гістьми. Відчувався святочний настрій. В цей день нюбрінсвікська парохія відзначала десятилітню душпастирську працю свого улюбленого пароха о. Павла Лабінського. На це свято прибули до церкви високодостойні гості — Їх Ексцеленція Високопреосвященний Владика Митрополит Кир Стефан Сулик та Високопреподібний о. Архімандрит Віктор Поспішіль. Високодостойні гості президіювали на Благодарственній св. Літургії, яку служив ювілят о. Павло Лабінський. Під час Св. Літургії асистував член Вівтарної Дружини Олександер Шандор, а церковним співом проводив інж. Дем'ян Ґеча. Високопреподобний о. Архімандрит Віктор Поспішіль виголосив дуже змістовну проповідь з нагоди ювілею. Присутність Їх Ексцеленції Високопреосвященнішого Митрополита Кир Стефана під час св. Літургії та його участь у святковім бенкеті надала духовного піднесення всім присутнім й піднесла гідність ювілейних святкувань.

По закінченні Св. Літургії парохіяни й гості пішли до готелю Сомерсет Мерійот на святковий бенкет. У вщерть виповненій залі за головним столом сіли: о. Павло, владика Митрополит Кир Стефан Сулик, о. пралат Антін Борса й о. крилошанин Любомир Мудрий. Бенкет відкрив та провадив ним голова Святкового комітету інж. Дмитро Демедюк.

Молитву провів о. крилошанин Любомир Мудрий, а благословення трапези довершив Високопреосвященний Владика Кир Стефан Сулик. Він був також головним промовцем на бенкеті. Головною темою його слова була Свята Тайна Священства та велика відповідальність у священнослужінні. Для підтвердження сказаного Владика посилався на писання св. Отців Церкви. Владика згадав, що першим рукоположенням після його хіротонії було поставлення отця Павла в сан диякона. Згадав Владика про своє знайомство із о. Павлом, яке сягає мурів Духовної Семінарії в замку Гіршберг. При кінці свого слова Владика закликав до молитов за покликання до священичого стану. Наступну доповідь виголосив о. Крилошанин Любомир Мудрий, який підкреслив важливу ролю священика в церкві, громаді та народі. Також поділилися спомином про свої студентські часи з отцем

За святковим столом стоять (зліва): о. Давид Клуні, дружина о. Павла, Віра Лабінська, о. Павло Лабінський, Митрополит Кир Стефан Сулик, о. прелат Антін Борса і о. крилошанин Любомир Мудрий.

Святковий комітет (зліва), перший ряд: Стефанія Гюмен, дружина о. Павла, Віра Лабінська, о. Павло Лабінський, Пирл Світлик, Олександра Ощудляк, Тамара Панкевич, інж. Олександер Клецор. Другий ряд: Марія Слободян, Марія Цісик, інж. Ярослав Городецький, Галина Паславська, інж. Дмитро Демедюк (голова комітету), Мирон Гатала та інж. Ростислав Ратич.

Павлом.

Від парохіян доповідали: професор, д-р Іван Головінський, по-українськи, і Галина Паславська, по-англійськи. Доповідачі у своїх доповідях накреслили сильветку життя, науки, студій та праці о. Павла в громаді.

Отець Павло Лабінський народився в Ожидові Золочівського повіту, одинокий син Василя і Ірени з дому Андрушків. В дитячих роках набирав він сили із золотих ланів пшениці, черпав її з теплого українського сонця та леготу весняного вітру. До дитячих років о. Павла можна застосувати слова Василя Симоненка: „Ще в дитинстві він ходив у трави, гомінливі трепетні ліси, де дуби мовчали величаво у краплинах ранньої роси". І цю любов ювілят зберіг у свому серці назавжди.

Народню школу закінчив в Олеську, гімназійні студії почав у Бродах і закінчив у Духовній Малій Семінарії у Львові 1943 року. Молодий студент Павло рішився стати в ряди воїнів Христа в жорстоку добу нашої історії. Того ж таки року почав філософічно-богословські студії на Богословській Академії у Львові. Тоді ректором Богословської Академії був майбутній Патріярх Йосиф.

Прошуміла воєнна хуртовина і молодий богослов рішився продовжувати богословські студії спершу на Богословській Академії в Падерборні, згодом в Гіршберґу та Кюлембурґу, закінчуючи їх абсолюторією. Переселившись до ЗСА, Павло одружився з Вірою Колпецькою з Дрогобича. Примірне християнське подружжя виховало дві доні, Роксоляну і Йоланду.

Переїхавши з Нюарку до Сомерсету, о. Павло з ентузіязмом поринув в працю при церкві і громаді. Довгі роки учителював у школі українознавства, яка існувала при церкві Різдва Пресвятої Богородиці. Ідучи за голосом покликання та вимогою часу, о. Павло рішився посвятитися праці в Христовім винограднику. Десять літ трудився о. Павло для спасіння ввірених йому душ і для добра громади. В його десятилітній душпастирській праці завжди просвічував ідеал українського священика-патріота.

Отця Павла вітали з його десятиліттям священства Мирон Гатала — від Церковної Ради, Марія Слободян — від сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці та Пирл Світлик від Сестрицтва св. Анни. Від 65-го Відділу СУА вітала отця Наталія Головінська, від 4-го Відділу СУА — Оксана Бокало, від Станиці Пласту — Надя Нинка, від ОЧСУ — Григорій Добуш, від УККА — інж. Александер Клецор, від церковного Клиросу — інж. Дам'ян Ґеча та Михаїл Захарко — від громади Менвілю.

Між письмовими привітами, які оголосив голова Святкового Комітету інж. Дмитро Демедюк, були привіти від Архиєпископа Мирослава Марусина, Митрополита Володимира Стернюка та Владики Василя Лостена, як рівнож від прелата Володимира Паски. Листовні побажання прислали о. Ярослав Федик, д-р Юрій і д-р Марія Дици та інж. Павло Грабович. Також багато парохіян особисто складали свої побажання о. Павлові. Святковий Комітет зложив дар 500.00 дол. на нашу Духовну Семінарію у Львові з нагоди десятиліття священства отця Павла.

Мистецька програма бенкету переплітала доповіді та обідні перерви. Під кінець бенкету ведучий програмою представив членів Комітету, який займався підготовленням цього Ювілею. То були інж. Дмитро Демедюк, інж. Ярослав Городецький, Мирон Гатала, інж. Дам'ян Ґеча, Марія Слободян, Пирл Світлик, Стефанія Гюмен, Тамара Панкевич, інж. Ростислав Ратич, Марія Цісик, Осип Рінник, Галина Паславська, Олександра Ощудляк та інж. Олександер Клецор.

Заключне слово подяки мав ювілят о. Павло Лабінський. Він у своєму слові порівняв відзначування ювілеїв чи святкувань до зустрічі минулого з майбутнім, бо воно дає нагоду до розважання і застанови над минулим, з якого черпається силу для здійснення плянів в майбутньому. Зворушений присутністю Владики Митрополита, священиків та численною участю парохіян двох парохій, о. Павло висловив вдячність за все, що милосердний Господь дав йому в його душпастирській праці. Він подякував усім організаторам свята, всім достойним гостям і парохіянам. На кінець подякував своїй дружині Вірі за роки подружого життя та моральну підтримку в його душпастирській праці.

Молитвою, яку провів о. прелат Антін Борса, та відспіванням „Боже Великий" закінчено ювілейний бенкет.

Інж. Дм. Демедюк

Сувора...

(Закінчення зі стор. 2)

своїй статті „Всупереч волі народу", що в карабахській історії Ґорбачов зробив таку помилку, яку повторюватиме і в інших частинах багатонаціональних і ще більше конфліктних частинах Союзу. Чим далі довелося переконуватись, що гасло „непорушности" кордонів у межах Союзу по суті є виявлення його імперських амбіцій. Адже, серйозний конфлікт з прибалтійськими республіками засвідчив, що Ґорбачов не дозволить руйнувати совєтську імперію, кордони якої, бачте, непорушні!

Роковою помилкою Ґорбачова можна назвати не просте хитання між лівими і правими, а чим далі виразніше схиляння до консервативного крила. Це віщувало йому непевне майбутнє. На превелике здивування, він не відчув небезпеки. Мов сліпий або загіпнотизований консервативною більшістю своїх підступних дорадників, прямував до нинішньої поразки. Не випадково, його примусили відмовитися від своїх однодумців, Яковлева, Шаталіна, Шеварднадзе та багато інших і оточити себе сталіністами: Язовим, Крючковим, Пуго і нарешті Янаєвим.

Сьогодні пригадується, з якою послідовністю Ґорбачов піддавався впливам політичних ворогів. Пригадуєте, висунутий ним на пост віцепрезидента мало відомий Янаєв при першому голосування в парламенті не здобув потрібної більшости. Це не послужило для Ґорбачова поважним попередженням. Навпаки, він з дивовижною упертістю виступив перед повторним голосуванням з запальною промовою, в якій сказав: „Я хочу мати поруч з собою того, кому я довіряю!".

От і маємо, чим кінчається таке довір'я?!... Військовий переворот, вчинений командою Янаєва, — суворе попередження не тільки провідникам перебудови, а й усім народам — творцям свого життя: бути на сторожі. Придушена гидра сталінізму не раз спробує реґенеруватися, спираючись на нерішучість і непослідовність в процесі перебудови. Вони ще не хотять виходити з „окопів" з піднятими догори руками.

Сувора наука для Ґорбачова. Усвідомити, як могло статися, щоб „великий реформіст" оточив себе дорадниками і соратниками, які готували йому загибель? І чесно визнати, що врятували його ті, кого він відпихав від себе з такою постійністю, наче саме сприяв своїй загибелі.

Св. п. Андрій Негребецький — учасник Визвольних змагань

У суботу, 29-го червня ц. р., після тяжкої хвороби на серце, відійшов з цього світу, проживши 90 років, св. п. Андрій Негребецький. Це один з останніх учасників Визвольних змагань за волю України в 1917—1920 роках. Незважаючи на те, що ріс серед зросійщеного суспільства Волині, в 1917 році в нього заговорила українська кров. На перший заклик Центральної Ради, 17-річним юнаком кинув 7-му клясу реальної школи й разом з двома старшими братами приєднався до українського війська під керівництвом Симона Петлюри. Середній брат упав на полі бою в перших днях. Андрій із старшим братом в кінці невдалої боротьби були інтерновані поляками в табори. Старшого брата Миколу відпустили як сина безпомічної хворої матері, а Андрій після невдалої спроби втечі з табору відбув реченець інтернування в голоді, холоді та нелюдському поводженні в поляків. Залишився Андрій живим тільки тому, що коли він повернувся додому, то Рівно належало вже не до Росії, а до Польщі. Поляки ж не розстрілювали тих, хто був у петлюрівській армії, як то робили большевики. Нелегко жилося українцям і під Польщею. І вони боролися за свої права, офіційно через своїх послів, вибраних до сойму, так і підпільно. В цій підпільній боротьбі брали участь і брати Негребецькі — Микола і Андрій розповсюджували нелеґальну газету „Сурма" та інші . Допомагали леґально добитися хіротонізації українського православного єпископа Полікарпа Сікорського.

В 30-их роках, під час величавої української маніфестації біля Почаївської лаври Андрієві вдалося підпоїти церковного сторожа і вибратися на найвищу точку Лаврської дзвіниці і вивісити 9-метровий синьо-жовтий прапор. Спускаючись звідти, він переступив на сходах через сторожа, що заснув, але внизу попав у руки польських жандармів. Поміг звільнитися йому Степан Скрипник, тодішній посол до Сойму, а тепер Патріярх Української Автокефальної Православної Церкви Мстислав. Св. п. Андрій Негребецький ніколи не зраджував своїх юнацьких ідеалів. Перебуваючи на еміґрації, продовжував громадсько-політичну та церковну діяльність. Довгі роки живучи в Баффало, очолював Товариство Прихильників Національної Ради та багато допомагав своїй дружині, яка довгі роки була там головою Сестрицтва при православній парафії. Останні роки був активним парафіянином Святоандріївського собору УАПЦ в Метропольному Вашінґтоні, звідки його і попрощала засмучена родина і українська громада Вашінґтону. Похований св. п. Андрій Негребецький на православному цвинтарі у Бавнд Бруку, де вже 20 років спочиває його дружина, вірна трудівниця на церковній ниві.

У 40-ий день смерти св. п. Андрія Негребецького була відправлена урочиста Панахида за спокій його душі. (Мимоволі пригадалося, як щороку покійний стояв на почесній варті з опущеним прапором на громадських Панахидах в цій же церкві, рядом зі своїми внуками-пластунами). В церкві було багато людей. Всі стояли зі засвіченими свічками, надхненно і лагідно співав хор під керівництвом дир. Юрія Філіпова. Після Панахиди всіх запросили на поминальний обід, приготований Сестрицтвом св. Ольги під керівництвом паніматки Галини Підгурець і голови Соні Кравець з допомогою родини покійного.

Виступали зі спогадами о. Г. Підгурець і голова парафіяльного уряду Ярослава Французженко, підкреслюючи велику релігійність покійного і його патріотизм. Отець В. Кулій, як земляк покійного, поділився спогадами про релігійну і громадську діяльність покійного, його вклад у розбудову українського шкільництва в м. Рівному. Національна свідомість там на той час була низька, на що вказує той факт, що на поклик Головного Отамана військ УНР з м.Рівно зголосилося 7 осіб (на 40,000 населення) — троє з них були брати Негребецькі. Анна Самутіна, вдова ген. Самутіна, з яким приятелював покійний, навела зворушливі факти з життя покійного і його церковно-громадської діяльности. (Як, наприклад, вищезгадану подію з прапором). Виступали д-р Богданів і Соня Кравець. Всі промовці підкреслювали патріотизм і релігійність св. п. Андрія Негребецького, людини, яка твердо вірила у свої молодечі ідеали і глибоко шанувала тих, хто боровся за ці ідеали.

На кінець Юрій Негребецький, син покійного, подякував за вшанування пам'яті покійного батька, за зворушливі спогади, паніматці Підгурець і голові Сестрицтва Соні Кравець за приготування поминального обіду. Він підкреслив, що покійний тато обожнював Шевченка і Петлюру, безмежно любив своїх внуків. У спадщину він залишив почуття любові і обов'язку до України і рідної церкви, якім служив вірно все своє життя.

Замість квітів на нев'янучий вінок в його пам'ять було зібрано 1,500 дол. на будівельний фонд катедри св. Андрія Первозванного в Метрополітальному Вашінґтоні.

Св. п. А. Негребецький

В. Д.

В УКРАЇНІ ЗАСНОВАНО Союз Монархістів. Мета організації — об'єднати прихильників монархії в республіці. Союз заявив про своє бажання співпрацювати з усіма партіями і організаціями в боротьбі за незалежність України.

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 6-го вересня 1991 р. відійшов у вічність на 83-му році життя

бл. п. д-р мед.

Володимир Онуферко

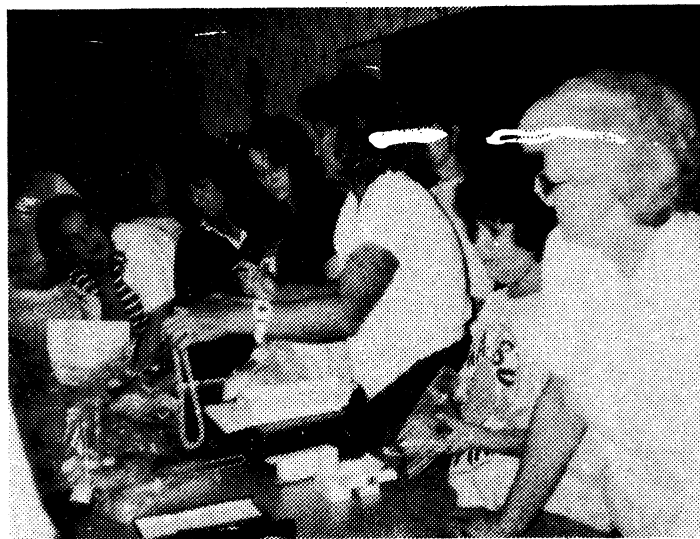
ПАНАХИДА — понеділок, 9-го вересня о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — вівторок, 10-го вересня 1991 року о год. 9:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ПРИЯТЕЛІ

З-року-в рік...

(Закінчення зі стор. 1)

Курсантки підготовляються до праці.

чата, і зовсім-зовсім молоденькі, майже діти. Приходять тут і матері з маленькими дітьми; одне ще в дитячому возику. Але це не перешкоджає праці, бо старші діти займаються немовлятами.

Зупиняюсь на мить і перекидаюся словами із учасницями курсу. Багато з-поміж них — це, як і їхні батьки і діди — члени Українського Народного Союзу. Не диво, бож Пенсильвенія — це так звана колиска цієї престижевої і найстаршої української установи в ЗСА. Правда, не всі ці жінки говорять по-українськи, це вже четверте і п'яте покоління, що виводиться із цих перших українських поселенців-піонерів, що здебільшого, працюючи в копальнях вугілля, засвідчили свою працьовитість, витривалість у цих важких фінансових і моральних часах, як і бажання бути і залишитись членом української громади. Та й жінки в МекАльду виховані на цих принципах, не покинули свого національного кореня, але ввесь час активно включені у життя своєї громади — в працю у різногранних ділянках, притаманних українському стилеві.

Жінки підходять до подовгастого, розлогого стола, за яким стоїть Христина Прокопович, їхня учителька і справжній ентузіяст виконування ґерданів, яка відтворює і творить їх, немов розгортаючи мистецьку палітру кольорів і взорів. Щоб додати, Х. Прокопович теж працює на курсі ґерданів „під крилом" Лукії Гриців, що й спонукала її до ще більшого замилування і зацікавлення цією працею, як рівнож вона учителює в нашій Українській Рідній Школі У Філядельфії. На столі кілька її ґерданів — від геометричної форми взору до химерно-дивочного, перетиканого білим дрібним квітом.

Жінки не відступають від стола — їм потрібно вибрати, який їм найбільше до вподоби колір кораликів. А тут багатство їх — від гарячо-помаранчевого до темночервоного і чорного — основних барв української вишивки. А там, ще беруть жінки із собою вирисувані і написані інструкції, випрацьовані їхньою учителькою, як їм робити той чи інший ґердан.

Потім уже жінки засідають за свої столи. Треба бачити, з яким зацікавленням і жвавістю, слідкуючи за поясненнями, жінки починають робити ґердани. Коли комусь кудись „у безвість" сковзуться коралики або заплутається нитка і треба розвязати справжній „ґордійський вузол" та ніяк з цього їм вийти — чутно прохання: „Христино!" Вона підходить, пояснює — і знову мигає голка, насиляються коралик за коралико́м, та в жіночих працьовитих руках зарисовується узір, появляється початок ґердану.

До столика з пакетиками кораликів підходить маленьке дівча. Довідуюсь, що їй всього тринадцять років. Очі її мерехтять захопленням від різноманітности барв кораликів... Вона вагається.

— Допомогти, — падає запит учительки.

— Так. Тут так багато різних кольорів. І цей хотіла б і отой... Сама не знаю, який мені вибрати.

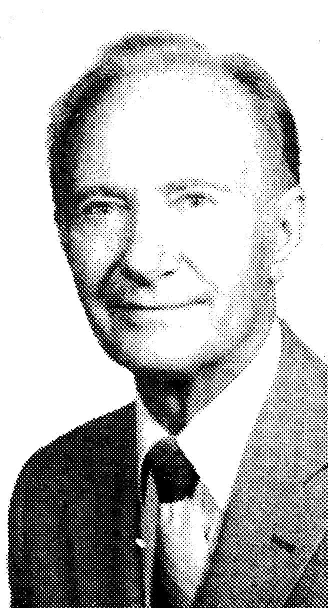
А за хвилину оте дівча вже за своїм столом. Темно волоса голівка її похилена над ґерданом. Уся перейнята працею вона засилює голубий коралик за кораликом.

За ще одним столом спостерігаю Гелен Словік. З дива не можу вийти, що вона й тут. Бо ж знаю про її безупинну активність – і в українській громаді і в союзовій родині. Вона секретар Окружного Комітету УНСоюзу і секретар 7-го Відділу цієї установи. Запитую її як вона наспіває, адже, як відомо, вона активна у багатьох ділянках громадської праці. У відповідь вона лиш усміхається: „Якось собі даю раду. Бо треба. От приходжу і на ці курси — і як тут не приходити, коли робиш щось гарне і корисне. Бож самі бачите, які чудові ці ґердани".

Слухаєш, дивишся і не надивуєшся, адже цей курс — це лищ одна з багатьох діяльностей жінок у цьому містечку. Тільки пригадати б їхню участь у церковному хорі, у курсах вишивок, тільки б пригадати з-посеред них П. Дуду-Луців, яка в минулому і цьому році зорганізовала дитячий табір у Лігайтоні, Па., та й яка провадить сьогодні популярний танцювальний ансамбль „Казка", про який з великим признанням висловлюється українська і американська преса.

Що ж курси закінчилися, та оте замилування наново відтворювати і творити український взір на барвистому ґердані назавжди залишиться поміж жінками із цього містечка. Хай незабаром прийдуть осінні довгі вечори, а там і сніги засиплять пенсильванійські гори, та й ще довші вечори засядуть по домах, але ці жінки навряд чи будуть нудьгувати, адже з ними залишаться ґердани, праця над ними. Лиш подумати, що оця частинка спадщини української культури — ґердан — віднедавна стала частиною життя оцих українських жінок і ще одним його багатобарвним виміром. Він прикрашує їхні будні.

Бандурист П. Ґончаренко

Бандурист П. Гончаренко

Недавнє й надзвичайно успішне турне Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Україну дає нагоду віддати належне людині, яка довгими роками виконувала муравлину працю в складі цієї мистецької одиниці. Цією людиною є Петро Гончаренко, людина шляхетна, зрівноважена, із щирим українським серцем, повна ентузіязму та відданости для добра Капелі. Це знавець і конструктор бандури, і співак, обдарований чистим, приємного звучання тенором.

Понад п'ять десятиріч дають до зрозуміння, що він відіграв чи не найважливішу ролю, бо своєю працею для Капелі забезпечив її існування. На плечах адміністративного керівництва Капелі — не просто велика і клопітлива праця, але саме втримання цього ансамблю. Від 1949 року Гончаренко був її головою, а від 1953 року — головним, хоч і неоплачуваним адміністратором. З того року став також організаційним референтом Товариства Прихильників Капелі Бандуристів, яке весь час старається зміцнити її фінансову базу, вишколює молодь та веде публіцистичну ділянку Капелі. Справді треба бути самовідданим ентузіястом кобзарського і хорового мистецтва, щоб стільки часу і здоров'я віддати цій праці. Нести красу української пісні та кобзарську культуру в широкий світ — Західню Европу, Австралію, Північну Америку. Красу і унікальність української пісні як вияв зболілої української душі, як стогін ограбленої, ошукуваної, знедоленої в ярмі неволі української людини.

На новому місці поселення, в Дітройті, він відчув гостинність громади, зокрема сердечність адв. Івана Панчука. Організування в 1961, 1962 та 1966 роках турне по Америці і Канаді вимагало від нього великої енергії і праці. Ці концертові поїздки тим знаменні, що капеля вперше включила в турне, крім публічних виступів, виступи в американських університетах, що у великій мірі спричинилося до популяризації українського народу.

Напруженої його праці вимагала підготовка до відзначення 50-ліття існування Капелі, яке перейшло з великим успіхом. Як постійний член Капелі грав на бандурі та співав під славними дириґентами: Григорієм Китастим, Володимиром Божиком, Петром Потапенком, Іваном Задорожним, Володимиром Колесником.

Петро Гончаренко разом із братом Олександром зорганізували в 1946 році майстерню, де випродукували нового типу бандуру, яка поєднувала в собі найкращі прикмети харківського і київського типу бандур. Вона має повніший звук та дозволяє грати обома системами. Вони охрестили її „полтавкою" і постійно вдосконалювали.

Свідомий обов'язків, які взяв на себе, він через довгі роки підтримував тісний контакт із широкими колами нашої громадськости. Треба ввійти глибше в життя цієї високопатріотичної людини, щоб дійсно збагнути, яких зусиль він докладає, щоб життя Капелі та її праця проходила справно і успішно. І можна тільки здогадуватися, як гаряче любить він бандуру, як знає її лебедину мову, її потреби, як уміє, коли ушкоджена, повернути їй життя.

Під час останнього турне в Україну, після 50 років розлуки з Києвом, він стійко переносив тяжкі невигоди переїздів, ночами направляв пошкоджені бандури, свідомий того, що вони потрібні на завтрашній концерт. Голова капелі д-р Мирослав Гнатюк не раз делеґував його приймати привіти від місцевих властей. В привітах від Капелі він передавав свою глибоку радість і захоплення, очі його були повні сліз.

На концертах вітали його як найстаршого бандуриста серед капелян, засипали його квітами. А він радів, бо то вітав його рідний народ і рідна земля. Це був для нього найкращий дарунок химерної долі за довгі роки праці для рідної культури, для хорового і кобзарського мистецтва. Молодшим бандуристам багато доброго можна б від нього навчитись.

Автор мав щастя з ним співати і по історичній місії Капелі в Україну, має для нього подив і пошану. Він унікат, як унікальна його бандура.

Ярослав Дужий

День Незалежности України в катедрі св. ап. Андрія в Дітройті

Радісна вістка про те, що Верховна Рада України проголосила незалежність України, зібрала парафіян катедри УАПЦ (Соборноправної) в Дітройті на урочисту Архиєрейську Літургію й Молебень подяки в неділю, 25-го серпня.

Недільну Євангелію про робітників у винограднику преосвященний Олександер, єпископ Уманський, пов'язав з Україною, як виноградником, що його Господь Бог відібрав від злочинних виноградарів-комуністів і передає іншим виноградарям — демократичним силам України, які повинні, одержавши його, віддавати Богові — господареві виноградника „овоч у свою пору" у формі слави, чести й поклоніння, не вбиваючи й не каменуючи його слуг — єпископів, священиків і всіх віруючих та не розпинаючи Тіло Христове — Святу Церкву українського народу.

На подячному Молебні особливо виразно лунали слова „за боголюбиву й Богом бережену матір нашу Україну, уряд, військо і всю людність її, за державність, перемогу, постійність, спокій, здоров'я і спасіння її, а найбільше за те, щоб Господь Бог нам в усьому допомагав їй і успіх давав та охороняв від усякого ворога й супротивника". Ці молитви вписав ще у 20-ті роки до служебника УАПЦ Великий митрополит-священомученик Василій Липківський.

Молебень закінчено довголіттям Америці й Україні, ієрархії УАПЦ на чолі з Блаженнішим митрополитом Іоаном під гомін дзвонів та співом „Вічная пам'ять" усім борцям за здійснення самостійности й соборности України, поляглим на полях боротьби, в тюрмах і на засланнях.

На сестричному обіді поет Олекса Веретенченко прочитав свій найновіший вірш „Референдум", що його вислано на Україну на допомогу кампанії голосування за самостійність України 1-го грудня ц. р.

Крім парафіян, на відправах і обіді були присутні секретар Малої Ради УАПЦ (Соборноправної) Анна Олександрова й церковний діяч Василь Шевченко з дружиною з Форт-Вейну, Інд., та делеґація з Флінту, Миш., на чолі з дяком Михайлом Нагірним.

Мирослав Хрін

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Обіжник проводу шахової ланки УСЦАК

Повідомляємо всі українські спортові осередки та окремих українських шахістів, що цьогорічні першості УСЦАК з шахів відбудуться 12, 13 і 14 жовтня.

Місце: оселя УБСоюзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. Тел.:(914) 856-1323. Прошу замовляти кімнати якнайскорше, згадуючи при тому, що це замовлення є на шаховий турнір (щоб дістати знижку).

Господар: УСВТ „Чорноморська Січ", Нюарк, Н. Дж.

Система і час гри: 5 рунд швайцарською системою, 40 тягів за перші 2 години, відтак решта партій за годину.

Початок об 11-ій год. ранку. Дві партії в суботу, 2 партії в неділю і одна у понеділок.

Нагороди: перше місце — 300 дол. і перехідна чаша УСВТ „Чорноморська Січ" уфундована на св. пам'ять інж. Льва Блонаровича. Друге місце — 200 дол., 3-тє місце — 100 дол. Юнаки (до 18-ти років) перше місце — 100 дол.

Вписове: 30 дол. від учасника, 15 дол. від юнаків.

Учасників просимо привезти шахи та шахові годинники. Присилати зголошення на адресу: Orest Popovych, 53 Estelle Lane, Howell, N. J. 07731.

Д-р Орест Попович,
ланковий шахів УСЦАК

Шаховий турнір каси „Самопоміч" у Чикаґо

4-го серпня 1991 року на оселі в Равнд Лейку відбувся традиційний „Веселий день" каси „Самопоміч" у Чикаґо з різноманітною програмою. Найбільшою атракцією був виступ музичного ансамблю зі Львова „Медікус". Були теж виступи молоді, відбиванкові змагання, смачні обіди та грошеві нагороди для тих членів „Кредитівки", які мали щастя виграти їх на льотерії. До багатої програми дня був теж включений шаховий турнір, в якому взяло участь 12 шахістів, у тому числі 6 з УАСТ „Леви". Змагуни розіграли зі собою по 5 змагань у п'ятьох рундах. Грали виграні з виграними і програні між собою. Час для окремих учасників турніру 7 1/2 хвилини, який треба було відзначати на залучених годинниках. Це був так зв. „бліц турнір". Треба було грати швидко, щоб не програти „на час". В загальному шахісти дотримувалися свого часу і тільки три партії були програні „на час". Згідно із швайцарською системою обчислювання точок учасники турніру зайняли такі місця:

1. І. Остапчук — 4 точки (12); 2. І. Полюхович — 4 (10); 3. С. Винниченко — 4 (9 1/2); 4. А. Хованський — 4 (9); 5. П. Стецько — 3; 6. Я. Богонюк — 2 1/2; 7. В. Померний — 2 (4 1/2); 8. Н. Іващенко — 2 (3 1/2); 9. П. Гуцул — 2 (1); 10. М. Ґончарів — 1 1/2 ; 11. А. Шумило — 1; 12. В. Партикевич —0.

Шахісти, що зайняли перші п'ять місць, одержали грошові нагороди каси „Самопоміч", які вручив їм директор каси Роман Мицик. Організатором і провідником турніру був мгр Роман Б. Припхан, автор цього допису.

Юрій Семенко — чемпіон Мюнхену

В липні ц. р. в Мюнхені, Німеччина, відбувся шаховий чемпіонат цього міста, в якому в клясі сеньйорів виступав відомий український шахіст Юрій Семенко. Згідно з вислідами, Ю. Семенко здобув перше місце і був нагороджений грамотою Баварської Шахової Асоціяції.

УСК Ню Йорк — першун футбольного турніру

В суботу, 24-го серпня закінчилися футбольні розгривки літнього турніру, що його традиційно проводить у Вейні, Ню Джерзі, місцевий німецький клюб „Спортсфрендс". У фіналі зустрілися УСК Ню Йорк і дружина господарів „Спортсфрендс", яка вважалася фаворитом турніру. В грі, одначе, тон надавали футболісти УСК-у, які і відкрили конто голів у 20-ій хвилині, коли Гупало з подачі Сільви здобув 1:0. Ще до перерви німці зуміли вирівняти вислід 1:1. Після відпочинку дружина УСК-у продовжувала тримати ініціятиву, і напад все частіше створював критичні ситуації під воротами господарів. Остаточно футболісти УСК-у встановили вислід зустрічі в кінцевій фазі змагань, коли знову Гупало, цим разом з подачі Турка, здобув свого другого ґоля 2:1. Після цих емоційних змагань Провід турніру вручив нашим футболістам нагороду першунів. Склад УСК: Марсело, Лен, Кені, Олівера, Бернардо, Сільва, Заборовський, Дейвид, Гупало, Римо, Коваленко, Сабальякас, В. Коваленко, С. Турко. Провідник і тренер Степан Коваленко.

С. К.

Турнір олдбоїв УАСТ „Леви" у Чикаґо

Уже ввійшло у традицію, що олдбої УАСТ „Леви" уряджують у серпні турнір ветеранів. Цього року в турнірі взяли участь такі команди: „Леви-А", „Леви-Б", „Крила", „Марунс", „Лейк Зуріх", „Пампас" і Парк Ридж.

Приємно було спостерігати на грищі колишніх визначних футболістів, які незважаючи на вік, показали гарну гру. До них належать: А. Яворський, В. Сідельник, І. Лоско, А. Гординський, М. Мартинович, В. Рой, М. Крат, Є. Андручишин, О. Банах, Б. Шлапак, І. Іваник, О. Сандумек, Ю. Панчишин і інші. Турнір відбувся в суботу, 17-го серпня, на грищі Вудленд Парку в Парк Ридж, системою кожний з кожним у двох підгрупах — 2Х20 хв. Вислідu підгрупи „А":

Парк Ридж — Лейк Зуріх — 1:0, „Леви-А" — Парк Ридж — 3:0, Лейк Зуріх — „Леви-А" — 1:0, „Леви-А" — Лейк Зуріх — 2:0.

Висліди підгрупи „Б": Марунс — „Крила" — 2:1, „Леви-Б" — Пампас — 2:0, Марунс — „Леви-Б" — 0:0, „Крила" — „Пампас" —2:1, Марунс — „Пампас" — 1:1, „Леви-Б" — „Крила" — 3:1.

Ґолі для „Левів-А" здобули: В. Рой, С. Ґонґ, С. Мацько, Лестер і А. Яворський. Для „Левів-Б": Е. Андручишин та Г. Вірес. Ґолі для „Крил" здобули: О. Кушнір, М, Колодій і М. Іваник. В показниках табель ігор підгруп „Леви" зайняли перші місця:

Підгрупа „А": „Леви -А" — 4:2 точок, Лейк Зуріх — 2:2, Парк Ридж — 2:2.

Підгрупа „Б": „Леви-Б" — 5:1, Марунс — 4:2, Крила — 2:4, Пампас — 1:5.

У фінальній зустрічі обидві дружини „Левів" закінчили ремісом 3:3. Остаточно першенство турніру здобула дружина „А", яка в серії карних стрілів здобула вислід — 5:4. Третє місце здобула дружина Лейк Зуріх, яка перемогла Марунс вислідом 1:0. Після закінчення фінальних ігор в поблизькому ресторані відбулося для змагунів прийняття, під час якого для переможців були вручені трофеї.

Підготовою турніру займався комітет у складі: І. Лоско, М. Мартинович, А. Яворський, В. Сідельник, А. Гординський та А. Козій.

Усім членам цього Комітету належить велике признання за це черговє, успішне проведення турніру. Провідником турніру був А. Яворський (Мальчик), який вив'язався із свого завдання більш як задовільно.

Мгр Роман Б. Припхан,
референт преси
УАСТ „Леви"

ПРОПУЩЕНИЙ РЯДОК

В дописі П. Андрієнко-Данчук „Всеамериканська учительська конференція", вміщеному у числі „Свободи" з 5-го вересня, в другій колонці, в абзаці, що починається словами „Від години 11.00..." пропущено кінцевий рядок речення. Його слід читати: Марійка Паска, школа СУМ, Ню Йорк, тема: „Навчання у 5-ій клясі"; Лариса Сонна, школа „Самопоміч", Ню Йорк, тема: „ Навчання у 6-ій клясі". — Ред.